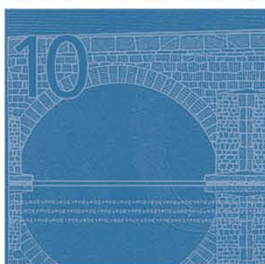

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

ΟΔΗΓΟΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗΣ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ

Σεπτέμβριος 2014

©Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, 2014

Διεύθυνση
Ταχυδρομική θυρίδα
Τηλέφωνο
Δικτυακός τόπος

Kaiserstrasse 29, 60311 Frankfurt am Main, Germany
Postfach 16 03 19, 60066 Frankfurt am Main, Germany
+49 69 1344 0
<http://www.ecb.europa.eu>

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. Επιτρέπεται η αναπαραγωγή για εκπαιδευτικούς και μη εμπορικούς σκοπούς εφόσον αναφέρεται η πηγή.

ISBN 978-92-899-1413-0
Αριθμός καταλόγου ΕΕ QB-02-14-914-EL-N

Περιεχόμενα

Πρόλογος	1
1 Εισαγωγή	3
2 Αρχές εποπτείας	5
3 Η λειτουργία του ΕΕΜ	9
3.1 Ο καταμερισμός των καθηκόντων μεταξύ της ΕΚΤ και των ΕΑΑ	9
3.2 Λήψη αποφάσεων εντός του ΕΕΜ	13
3.3 Λειτουργική δομή του ΕΕΜ	15
3.4 Ο εποπτικός κύκλος	19
4 Η διενέργεια της εποπτείας στον ΕΕΜ	30
4.1 Αδειοδοτήσεις, αποκτήσεις ειδικών συμμετοχών και ανακλήσεις αδειών λειτουργίας	30
4.2 Εποπτεία των σημαντικών πιστωτικών ιδρυμάτων	33
4.3 Εποπτεία των λιγότερο σημαντικών πιστωτικών ιδρυμάτων	44
4.4 Συνολικός έλεγχος ποιότητας και προγραμματισμού	49
5 Συντομογραφίες	50

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ο παρών οδηγός αποτελεί σημαντικό ορόσημο για την εφαρμογή του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού (ΕΕΜ), του νέου συστήματος χρηματοπιστωτικής εποπτείας το οποίο θα περιλαμβάνει, τον Οκτώβριο του 2014, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) και τις εθνικές αρμόδιες αρχές (ΕΑΑ)¹ των χωρών της ζώνης του ευρώ. Ο οδηγός εξηγεί τον τρόπο με τον οποίο θα λειτουργεί ο ΕΕΜ και παρέχει καθοδήγηση σχετικά με τις εποπτικές πρακτικές του ΕΕΜ.

Ο ΕΕΜ, ο οποίος θα τεθεί επισήμως σε λειτουργία τον Νοέμβριο του 2014, συνιστά από μόνος του ένα ακόμη βήμα για περισσότερη ευρωπαϊκή εναρμόνιση. Προωθεί την προσέγγιση του ενιαίου εγχειριδίου κανόνων στην προληπτική εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων με σκοπό την ενίσχυση της αρτιότητας του τραπεζικού συστήματος της ζώνης του ευρώ. Ως απόρροια των διδαγμάτων που αποκομίστηκαν από τη χρηματοπιστωτική κρίση, ο ΕΕΜ βασίζεται σε κοινά αποδεκτές αρχές και πρότυπα. Η εποπτεία ασκείται από την ΕΚΤ και τις εθνικές εποπτικές αρχές των συμμετεχόντων κρατών μελών². Ο ΕΕΜ δεν πρόκειται να «εφεύρει εκ νέου τον τροχό», αλλά σκοπεύει να αξιοποιήσει τις βέλτιστες εποπτικές πρακτικές που εφαρμόζονται ήδη. Θα εργάζεται από κοινού με την Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (ΕΑΤ), το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Ευρωομάδα, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Συστημικού Κινδύνου (ΕΣΣΚ) στο πλαίσιο των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων τους και δεν θα παραβλέπει τη συνεργασία με όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη και άλλους διεθνείς φορείς και αρμόδιους για τον καθορισμό προτύπων.

Ο ΕΕΜ απαρτίζεται από την ΕΚΤ και τις ΕΑΑ των συμμετεχόντων κρατών μελών και συνδυάζει επομένως τα πλεονεκτήματα, την εμπειρία και την ικανότητα όλων αυτών των οργανισμών. Η ΕΚΤ είναι υπεύθυνη για την αποτελεσματική και συνεπή λειτουργία του ΕΕΜ και επιβλέπει τη λειτουργία του συστήματος βάσει του καταμερισμού αρμοδιοτήτων μεταξύ της ΕΚΤ και των ΕΑΑ, σύμφωνα με τον κανονισμό ΕΕΜ³. Για να διασφαλίζεται αποτελεσματική εποπτεία, τα πιστωτικά ιδρύματα ταξινομούνται σε «σημαντικά» και «λιγότερο σημαντικά». Η ΕΚΤ εποπτεύει απευθείας τις σημαντικές τράπεζες ενώ οι ΕΑΑ αναλαμβάνουν την εποπτεία

¹ Ορισμένες εθνικές κεντρικές τράπεζες (ΕθνΚΤ) που δεν έχουν οριστεί ως ΕΑΑ αλλά στις οποίες έχουν ανατεθεί ορισμένα εποπτικά καθήκοντα και αρμοδιότητες με βάση το εθνικό δίκαιο συνεχίζουν να ασκούν τις αρμοδιότητες αυτές στο πλαίσιο του ΕΕΜ. Οι αναφορές του παρόντος οδηγού σε ΕΑΑ ισχύουν, όπου αυτό ενδείκνυται, και για τις ΕθνΚΤ όσον αφορά τα καθήκοντα που ανατίθενται σε αυτές με βάση το εθνικό δίκαιο.

² Τα συμμετέχοντα κράτη μέλη είναι οι χώρες της ζώνης του ευρώ και εκείνα τα κράτη μέλη της ΕΕ που δεν ανήκουν μεν στη ζώνη του ευρώ αλλά έχουν επιλέξει να συμμετέχουν στον ΕΕΜ με την καθιέρωση στενής συνεργασίας των αντίστοιχων εθνικών αρμοδίων αρχών με την ΕΚΤ.

³ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1024/2013 του Συμβουλίου, της 15ης Οκτωβρίου 2013, για την ανάθεση ειδικών καθηκόντων στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα σχετικά με τις πολιτικές που αφορούν την προληπτική εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων (ΕΕ L 287 της 29.10.2013, σ. 63).

των λιγότερο σημαντικών τραπεζών. Ο παρών οδηγός εξηγεί τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται προκειμένου να κρίνεται εάν ένα πιστωτικό ίδρυμα εμπίπτει στην κατηγορία των σημαντικών ή λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων.

Ο οδηγός εκδίδεται σύμφωνα με τη Διοργανική Συμφωνία⁴ μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της ΕΚΤ. Η ΕΚΤ τον δημοσιεύει πριν από την ανάληψη των εποπτικών καθηκόντων της (στις 4 Νοεμβρίου 2014) προκειμένου να παράσχει πρακτική καθοδήγηση και να υποστηρίξει τα ενδιαφερόμενα μέρη κατά την προετοιμασία τους.

Οι διαδικασίες που περιγράφονται στον παρόντα οδηγό ενδέχεται να πρέπει να προσαρμοστούν στις εκάστοτε περιστάσεις ή με βάση την ανάγκη να καθοριστούν προτεραιότητες. Ο οδηγός αποτελεί πρακτικό εργαλείο το οποίο υπόκειται σε τακτικές επικαιροποιήσεις ώστε να λαμβάνει υπόψη νέες εμπειρίες που αποκτώνται από την πρακτική εφαρμογή.

Ο οδηγός δεν αποτελεί νομικά δεσμευτικό έγγραφο και δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να υποκαταστήσει τις νομικές απαιτήσεις που προβλέπονται από τη σχετική νομοθεσία της ΕΕ. Σε περίπτωση αποκλίσεων μεταξύ των εν λόγω κανόνων και του οδηγού, υπερισχύουν οι πρώτοι.

---

⁴ Διοργανική συμφωνία μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας σχετικά με τις πρακτικές λεπτομέρειες που αφορούν την άσκηση της δημοκρατικής λογοδοσίας και την επίβλεψη της άσκησης των καθηκόντων που ανατίθενται στην ΕΚΤ στο πλαίσιο του ενιαίου εποπτικού μηχανισμού (ΕΕ L 320 της 30.11.2013, σ. 1).

1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

- 1 Ο Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός (ΕΕΜ) περιλαμβάνει την ΕΚΤ και τις εθνικές αρμόδιες αρχές (ΕΑΑ) των συμμετεχόντων κρατών μελών. Ο ΕΕΜ είναι υπεύθυνος για την προληπτική εποπτεία του συνόλου των πιστωτικών ιδρυμάτων στα συμμετέχοντα κράτη μέλη. Διασφαλίζει ότι η πολιτική της ΕΕ σχετικά με την προληπτική εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων εφαρμόζεται με συνέπεια και αποτελεσματικότητα και ότι τα πιστωτικά ιδρύματα υπόκεινται σε εποπτεία ύψιστης ποιότητας. Οι τρεις κύριοι στόχοι του ΕΕΜ είναι οι εξής:
  - διασφάλιση της ασφάλειας και ευρωστίας του ευρωπαϊκού τραπεζικού συστήματος·
  - ενίσχυση της χρηματοπιστωτικής ολοκλήρωσης και σταθερότητας·
  - διασφάλιση συνεπούς εποπτείας.
- 2 Βάσει του κανονισμού ΕΕΜ, η ΕΚΤ, με την ευρεία εμπειρογνωμοσύνη που διαθέτει στον τομέα των μακροοικονομικών πολιτικών και της ανάλυσης της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας, ασκεί σαφώς καθορισμένα εποπτικά καθήκοντα, από κοινού με τις ΕΑΑ, για την προστασία της σταθερότητας του ευρωπαϊκού χρηματοπιστωτικού συστήματος. Ο κανονισμός ΕΕΜ και ο κανονισμός για το πλαίσιο ΕΕΜ⁵ παρέχουν τη νομική βάση για τις επιχειρησιακές ρυθμίσεις που σχετίζονται με τα προληπτικά καθήκοντα του ΕΕΜ.
- 3 Η ΕΚΤ λαμβάνει πλήρως υπόψη και μεριμνά για την ενότητα και την ακεραιότητα της ενιαίας αγοράς με γνώμονα την ίση μεταχείριση των πιστωτικών ιδρυμάτων προς αποτροπή του κανονιστικού αρμπιτράζ. Σε αυτό το πλαίσιο, οφείλει επίσης να περιορίζει τον εποπτικό φόρτο που εφωμίζονται τα διασυνοριακά πιστωτικά ιδρύματα. Η ΕΚΤ εξετάζει τους διαφορετικούς τύπους και τα διαφορετικά επιχειρησιακά μοντέλα και μεγέθη των πιστωτικών ιδρυμάτων, καθώς και τα συστημικά οφέλη από την ποικιλομορφία του τραπεζικού κλάδου.
- 4 Κατά την εκτέλεση των προληπτικών της καθηκόντων, όπως αυτά ορίζονται στον κανονισμό ΕΕΜ, η ΕΚΤ εφαρμόζει όλους τους συναφείς νόμους της ΕΕ και, όπου απαιτείται, την εθνική νομοθεσία μέσω της οποίας αυτοί μεταφέρονται στο δίκαιο των κρατών μελών. Εφόσον η συναφής νομοθεσία παρέχει επιλογές στα κράτη μέλη, η ΕΚΤ εφαρμόζει επίσης την εθνική νομοθεσία με την οποία ασκούνται αυτές οι επιλογές. Η ΕΚΤ υπόκειται σε τεχνικά πρότυπα που εκπονεί η ΕΑΤ και εγκρίνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, καθώς και στο ευρωπαϊκό εγχειρίδιο εποπτείας που έχει καταρτίσει η ΕΑΤ. Επιπλέον, σε τομείς που δεν καλύπτονται από το συγκεκριμένο σύνολο κανόνων ή εφόσον προκύψει ανάγκη για περαιτέρω εναρμόνιση κατά την

---

⁵ Κανονισμός της ΕΚΤ/2014/17 της 16ης Απριλίου 2014 που θεσπίζει το πλαίσιο συνεργασίας μεταξύ της ΕΚΤ, των εθνικών αρμόδιων αρχών και των εθνικών εντεταλμένων αρχών εντός του ενιαίου εποπτικού μηχανισμού (ΕΕ L 141 της 14.5.2014, σ.51).

άσκηση της εποπτείας σε καθημερινή βάση ο ΕΕΜ εκπονεί δικά του πρότυπα και μεθοδολογίες, λαμβάνοντας ταυτόχρονα υπόψη τις εθνικές επιλογές και τη διακριτική ευχέρεια των κρατών μελών δυνάμει της νομοθεσίας της ΕΕ.

5 Ο παρών οδηγός ορίζει:

- τις αρχές του ΕΕΜ για την εποπτεία·
- τη λειτουργία του ΕΕΜ και συγκεκριμένα:
  - τον καταμερισμό των καθηκόντων μεταξύ της ΕΚΤ και των ΕΑΑ των συμμετεχόντων κρατών μελών,
  - τη διαδικασία λήψης αποφάσεων εντός του ΕΕΜ,
  - την επιχειρησιακή δομή του ΕΕΜ,
  - τον εποπτικό κύκλο του ΕΕΜ·
- τον τρόπο διενέργειας της εποπτείας στον ΕΕΜ και συγκεκριμένα:
  - τις άδειες λειτουργίας, τις αποκτήσεις ειδικών συμμετοχών και τις ανακλήσεις αδειών λειτουργίας·
  - την εποπτεία των σημαντικών ιδρυμάτων·
  - την εποπτεία των λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων·
  - τον συνολικό έλεγχο της ποιότητας και του προγραμματισμού.

2 ΑΡΧΕΣ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ

- 6 Προκειμένου να ανταποκρίνεται στην αποστολή του, ο ΕΕΜ φροντίζει συνεχώς να διατηρεί τις υψηλότερες δυνατές προδιαγραφές και να διασφαλίζει συνέπεια στην εποπτεία. Ο ΕΕΜ εφαρμόζει συγκριτικούς δείκτες που προέρχονται από διεθνή πρότυπα και βέλτιστες πρακτικές. Οι αναθεωρημένες βασικές αρχές αποτελεσματικής τραπεζικής εποπτείας της Επιτροπής της Βασιλείας, καθώς και οι κανόνες της ΕΑΤ, συγκροτούν ένα στέρεο θεμέλιο για τη ρύθμιση, την εποπτεία, τη διακυβέρνηση και τη διαχείριση κινδύνων του τραπεζικού τομέα.
- 7 Η προσέγγιση του ΕΕΜ βασίζεται στις ακόλουθες αρχές, οι οποίες διέπουν οποιαδήποτε ενέργεια σε επίπεδο ΕΚΤ ή κεντρικής διαχείρισης αλλά και σε εθνικό επίπεδο και συνιστούν καθοριστικό παράγοντα της αποτελεσματικής λειτουργίας του συστήματος. Οι εν λόγω αρχές αποτελούν τη βάση του έργου του ΕΕΜ και καθοδηγούν την ΕΚΤ και τις ΕΑΑ στην εκτέλεση των καθηκόντων τους.

ΑΡΧΗ 1 – ΧΡΗΣΗ ΒΕΛΤΙΣΤΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ

Ο ΕΕΜ φιλοδοξεί να αποτελέσει ένα πλαίσιο βέλτιστων πρακτικών σε ό,τι αφορά τους στόχους, τα μέσα και τις εξουσίες που χρησιμοποιεί. Το εξελισσόμενο εποπτικό μοντέλο του ΕΕΜ αξιοποιεί τις πλέον σύγχρονες εποπτικές πρακτικές και διαδικασίες ανά την Ευρώπη και ενσωματώνει τις εμπειρίες των εποπτικών αρχών διαφόρων κρατών μελών ώστε να διασφαλίζει την ασφάλεια και την ευρωστία του τραπεζικού τομέα. Οι εφαρμοζόμενες μεθοδολογίες υπόκεινται σε συνεχή διαδικασία επανεξέτασης, βάσει διεθνώς αποδεκτών συγκριτικών δεικτών και εσωτερικής παρακολούθησης της πρακτικής επιχειρησιακής εμπειρίας, προκειμένου να εντοπίζονται τα σημεία που χρήζουν βελτίωσης.

ΑΡΧΗ 2 – ΑΚΕΡΑΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗ

Όλοι οι συμμετέχοντες στον ΕΕΜ συνεργάζονται για την επίτευξη υψηλής ποιότητας εποπτικών αποτελεσμάτων. Ο ΕΕΜ αξιοποιεί, κατά την εκτέλεση των εποπτικών καθηκόντων του, την εμπειρογνωμοσύνη και τους πόρους των ΕΑΑ, ενώ επωφελείται ταυτόχρονα από τις κεντρικές διεργασίες και διαδικασίες, διασφαλίζοντας με τον τρόπο αυτό τη συνέπεια των εποπτικών αποτελεσμάτων. Η λεπτομερής πληροφόρηση ως προς τα ποιοτικά χαρακτηριστικά και η ενοποιημένη γνώση επί των πιστωτικών ιδρυμάτων είναι καθοριστικής σημασίας, όπως και η αξιόπιστη πληροφόρηση ως προς τα ποσοτικά στοιχεία. Οι αποκεντρωμένες διαδικασίες και η συνεχής ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ της ΕΚΤ και των ΕΑΑ διατηρούν την ενότητα του εποπτικού συστήματος και συμβάλλουν στην αποφυγή διπλής εκτέλεσης εργασιών, ενώ δίνουν επίσης στον ΕΕΜ τη δυνατότητα να επωφελείται από τον μεγαλύτερο βαθμό εγγύτητας που διατηρούν οι εθνικές εποπτικές αρχές με τα εποπτευόμενα πιστωτικά ιδρύματα και

διασφαλίζουν ταυτόχρονα την απαραίτητη συνέχεια και συνέπεια της εποπτείας σε όλα τα συμμετέχοντα κράτη μέλη.

ΑΡΧΗ 3 – ΟΜΟΙΟΓΕΝΕΙΑ ΣΤΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΤΟΥ ΕΕΜ

Οι αρχές για την εποπτεία και οι σχετικές διαδικασίες εφαρμόζονται στα πιστωτικά ιδρύματα του συνόλου των συμμετεχόντων κρατών μελών με κατάλληλα εναρμονισμένο τρόπο ώστε να διασφαλίζεται η συνέπεια των εποπτικών ενεργειών και να αποφεύγονται οι στρεβλώσεις ως προς τη μεταχείριση και ο κατακερματισμός. Η εν λόγω αρχή υποστηρίζει τον ρόλο του ΕΕΜ ως ενιαίου συστήματος εποπτείας. Εφαρμόζεται η αρχή της αναλογικότητας (βλ. Αρχή 7).

ΑΡΧΗ 4 – ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΙΑΙΑ ΑΓΟΡΑ

Ο ΕΕΜ συμμορφώνεται προς το ενιαίο εγχειρίδιο κανόνων. Εφαρμόζει ολοκληρωμένη εποπτεία σε ένα ευρύ πεδίο αρμοδιοτήτων ενώ στηρίζει και συμβάλλει στην περαιτέρω ανάπτυξη του ενιαίου εγχειριδίου κανόνων από την EAT, βοηθώντας ταυτόχρονα στην καλύτερη αντιμετώπιση των συστημικών κινδύνων στην Ευρώπη. Ο ΕΕΜ είναι απόλυτα ανοιχτός προς όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ που δεν χρησιμοποιούν το ευρώ αλλά μπορούν να αναπτύξουν στενή συνεργασία μαζί του. Δεδομένου του κεντρικού της ρόλου στον ΕΕΜ, η ΕΚΤ συμβάλλει στην περαιτέρω ενδυνάμωση της διαδικασίας σύγκλισης στην ενιαία αγορά σε ό,τι αφορά τα εποπτικά καθήκοντα που ανατίθεται σε αυτή από τον κανονισμό ΕΕΜ.

ΑΡΧΗ 5 – ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΔΟΣΙΑ

Τα εποπτικά καθήκοντα ασκούνται με ανεξάρτητο τρόπο. Η εποπτεία υπόκειται επίσης σε υψηλές προδιαγραφές δημοκρατικής λογοδοσίας ώστε να διασφαλίζεται η εμπιστοσύνη στον τρόπο με τον οποίο ασκείται ως δημόσιο λειτουργήμα στα συμμετέχοντα κράτη μέλη. Σύμφωνα με τον κανονισμό ΕΕΜ, η δημοκρατική λογοδοσία προβλέπεται τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε εθνικό επίπεδο.

ΑΡΧΗ 6 – ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΒΑΣΕΙ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

Η προσέγγιση του ΕΕΜ ως προς την εποπτεία γίνεται βάσει κινδύνου. Λαμβάνεται υπόψη τόσο ο βαθμός της ζημίας που θα μπορούσε να προκαλέσει η χρεωκοπία ενός πιστωτικού ιδρύματος στη χρηματοπιστωτική σταθερότητα όσο και η πιθανότητα να συμβεί μια τέτοια χρεωκοπία. Εφόσον ο ΕΕΜ κρίνει ότι υφίστανται αυξημένοι κίνδυνοι για ένα πιστωτικό ίδρυμα ή όμιλο πιστωτικών ιδρυμάτων, τα ιδρύματα αυτά υπόκεινται σε εντατικότερη εποπτεία μέχρις ότου οι σχετικοί κίνδυνοι να περιοριστούν σε αποδεκτό επίπεδο. Η προσέγγιση του ΕΕΜ ως προς την εποπτεία βασίζεται σε ποιοτικές και ποσοτικές προσεγγίσεις και περιλαμβάνει κρίση και

κριτική αξιολόγηση με προσανατολισμό προς το μέλλον. Μια τέτοια προσέγγιση βάσει κινδύνου διασφαλίζει το ότι οι εποπτικοί πόροι επικεντρώνονται πάντα στους τομείς όπου έχουν τις περισσότερες πιθανότητες να είναι αποδοτικοί για την ενίσχυση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας.

ΑΡΧΗ 7 – ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ

Οι εποπτικές πρακτικές του ΕΕΜ είναι ανάλογες της συστημικής σημασίας και του προφίλ κινδύνου των εποπτευόμενων πιστωτικών ιδρυμάτων. Η εφαρμογή αυτής της αρχής διευκολύνει την αποτελεσματικότερη κατανομή πεπερασμένων εποπτικών πόρων. Αντίστοιχα, η ένταση της εποπτείας εκ μέρους του ΕΕΜ ποικίλει μεταξύ των πιστωτικών ιδρυμάτων, ενώ δίδεται μεγαλύτερη έμφαση στους μεγαλύτερους και περιπλοκότερους συστημικούς ομίλους και στις θυγατρικές με το μεγαλύτερο ενδιαφέρον στο εσωτερικό ενός σημαντικού τραπεζικού ομίλου. Αυτό συνάδει με την ενοποιημένη και βάσει κινδύνου εποπτική προσέγγιση του ΕΕΜ.

ΑΡΧΗ 8 – ΕΠΑΡΚΗ ΕΠΙΠΕΔΑ ΕΠΟΠΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΟΛΑ ΤΑ ΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ

Ο ΕΕΜ θεσπίζει ελάχιστα επίπεδα εποπτικής δραστηριότητας για όλα τα πιστωτικά ιδρύματα και διασφαλίζει ένα επαρκές επίπεδο συνεργασίας με όλα τα σημαντικά πιστωτικά ιδρύματα, ανεξαρτήτως του εκτιμώμενου κινδύνου χρεωκοπίας. Κατηγοριοποιεί τα πιστωτικά ιδρύματα ανάλογα με τον αντίκτυπο που θα είχε η χρεωκοπία τους στη χρηματοπιστωτική σταθερότητα και ορίζει ένα ελάχιστο επίπεδο συνεργασίας για κάθε κατηγορία.

ΑΡΧΗ 9 – ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΑ ΚΑΙ ΕΓΚΑΙΡΑ ΔΙΟΡΘΩΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

Σκοπός του ΕΕΜ είναι να εγγυάται την ασφάλεια και την ευρωστία των επιμέρους πιστωτικών ιδρυμάτων, καθώς και τη σταθερότητα του ευρωπαϊκού χρηματοπιστωτικού συστήματος και των χρηματοπιστωτικών συστημάτων των συμμετεχόντων κρατών μελών. Ο ΕΕΜ εποπτεύει προορατικά τα πιστωτικά ιδρύματα στα συμμετέχοντα κράτη μέλη ώστε να περιορίζει την πιθανότητα χρεωκοπίας και τη δυνητική ζημία, με ιδιαίτερη έμφαση στον περιορισμό του κινδύνου άτακτης χρεωκοπίας τυχόν σημαντικών πιστωτικών ιδρυμάτων. Υπάρχει μια άμεση σύνδεση μεταξύ αξιολόγησης και διορθωτικών ενεργειών. Η εποπτική προσέγγιση του ΕΕΜ ευνοεί την έγκαιρη εποπτική δράση και μια διεξοδική παρακολούθηση της αντίδρασης των πιστωτικών ιδρυμάτων. Ο ΕΕΜ παρεμβαίνει όσο το δυνατόν νωρίτερα, περιορίζοντας με τον τρόπο αυτό τις δυνητικές ζημίες για τους πιστωτές των πιστωτικών ιδρυμάτων (συμπεριλαμβανομένων των καταθετών). Ωστόσο, αυτό δεν σημαίνει ότι τα επιμέρους πιστωτικά ιδρύματα δεν μπορούν να ξεκινούν διαδικασίες εξυγίανσης. Ο ΕΕΜ συνεργάζεται με

άλλες σχετικές αρχές προκειμένου να αξιοποιούνται πλήρως οι μηχανισμοί εξυγίανσης που προβλέπονται από την εθνική και ενωσιακή νομοθεσία. Σε περίπτωση χρεωκοπίας εφαρμόζονται οι διαδικασίες εξυγίανσης που προβλέπονται από την οδηγία για την ανάκαμψη και την εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων⁶ προκειμένου να αποτρέπονται ιδίως οι σημαντικές δυσμενείς επιπτώσεις για το χρηματοπιστωτικό σύστημα και να προστατεύονται οι δημόσιοι πόροι μέσω της ελαχιστοποίησης της εξάρτησης από έκτακτη δημόσια χρηματοπιστωτική στήριξη.

---

⁶ Οδηγία 2014/59/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 15ης Μαΐου 2014 για τη θέσπιση πλαισίου για την ανάκαμψη και την εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων και για την τροποποίηση της οδηγίας 82/891/ΕΟΚ του Συμβουλίου, και των οδηγιών 2001/24/ΕΚ, 2002/47/ΕΚ, 2004/25/ΕΚ, 2005/56/ΕΚ, 2007/36/ΕΚ, 2011/35/ΕΕ, 2012/30/ΕΕ και 2013/36/ΕΕ, καθώς και των (ΕΕ) αριθ. 1093/2010 και (ΕΕ) αριθ. 648/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 173 της 12.6.2014, σ. 190).

3 Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΕΕΜ

- 8 Ο ΕΕΜ συνδυάζει τα πλεονεκτήματα της ΕΚΤ και των ΕΑΑ. Αξιοποιεί την εμπειρογνωμοσύνη της ΕΚΤ σε θέματα μακροοικονομικής και χρηματοπιστωτικής σταθερότητας, καθώς και τη σημαντική και μακροχρόνια γνώση και εμπειρία των ΕΑΑ στην εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων στην περιοχή αρμοδιότητάς τους, λαμβανομένων υπόψη των οικονομικών, οργανωτικών και πολιτισμικών ιδιαιτεροτήτων τους. Επιπλέον, αμφότερες οι συνιστώσες του ΕΕΜ διαθέτουν αφοσιωμένο και υψηλά καταρτισμένο προσωπικό. Η ΕΚΤ και οι ΕΑΑ εκτελούν τα καθήκοντά τους σε πλαίσιο εντατικής συνεργασίας. Το παρόν μέρος του οδηγού περιγράφει τον καταμερισμό των εποπτικών καθηκόντων, την οργάνωση που έχει καθιερωθεί στην ΕΚΤ και τη διαδικασία λήψης αποφάσεων στο εσωτερικό του ΕΕΜ.

3.1 Ο ΚΑΤΑΜΕΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΚΑΘΗΚΟΝΤΩΝ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΕΚΤ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΑΑ

- 9 Ο ΕΕΜ είναι υπεύθυνος για την εποπτεία περίπου 4.900 εποπτευόμενων οντοτήτων στα συμμετέχοντα κράτη μέλη. Για να διασφαλίζεται αποτελεσματική εποπτεία, οι αντίστοιχοι εποπτικοί ρόλοι και αρμοδιότητες της ΕΚΤ και των ΕΑΑ κατανέμονται με γνώμονα τη σημασία των εποπτευόμενων οντοτήτων. Ο κανονισμός ΕΕΜ και ο κανονισμός για το πλαίσιο ΕΕΜ περιέχουν διάφορα κριτήρια σύμφωνα με τα οποία τα πιστωτικά ιδρύματα ταξινομούνται ως σημαντικά ή λιγότερο σημαντικά (βλ. Πλαίσιο 1).

Πλαίσιο 1 Ταξινόμηση των ιδρυμάτων ως σημαντικών ή λιγότερο σημαντικών

Ο προσδιορισμός ενός πιστωτικού ιδρύματος ως σημαντικού ή λιγότερο σημαντικού γίνεται από τον ΕΕΜ μέσω μιας διαδικασίας τακτικής επανεξέτασης: όλα τα πιστωτικά ιδρύματα που διαθέτουν άδεια λειτουργίας στα συμμετέχοντα κράτη μέλη αξιολογούνται προκειμένου να διαπιστωθεί εάν πληρούν τα κριτήρια για τον προσδιορισμό της σημασίας. Ένα πιστωτικό ίδρυμα θεωρείται σημαντικό εφόσον πληρούται οποιαδήποτε από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- η συνολική αξία των στοιχείων του ενεργητικού υπερβαίνει τα 30 δισεκ. ευρώ ή η συνολική αξία των στοιχείων του ενεργητικού υπερβαίνει το 20% του εθνικού ΑΕΠ αλλά δεν είναι χαμηλότερη των 5 δισεκ. ευρώ·
- είναι ένα από τα τρία πιο σημαντικά πιστωτικά ιδρύματα που υπάρχουν στο κράτος μέλος·
- λαμβάνει άμεση συνδρομή από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας·

- η συνολική αξία των στοιχείων του ενεργητικού υπερβαίνει τα 5 δισεκ. ευρώ και το ποσοστό των διασυνοριακών στοιχείων ενεργητικού/παθητικού σε περισσότερα από ένα άλλα συμμετέχοντα κράτη μέλη προς το σύνολο των στοιχείων ενεργητικού/παθητικού του ιδρύματος είναι υψηλότερο του 20%.

Ακόμη και αν δεν πληρούνται τα ως άνω κριτήρια, ο EEM δύναται να χαρακτηρίσει ένα ίδρυμα ως σημαντικό προκειμένου να διασφαλίσει τη συνεπή εφαρμογή εποπτικών προτύπων υψηλής ποιότητας. Η EKT ή οι EAA δύναται να ζητούν την υποβολή (ή εκ νέου υποβολή) ορισμένων στοιχείων ώστε να διευκολύνεται η απόφαση.

Μέσω της συνήθους επιχειρηματικής δραστηριότητας ή λόγω εξαιρετικών γεγονότων (π.χ. συγχώνευση ή εξαγορά), το καθεστώς των πιστωτικών ιδρυμάτων δύναται να αλλάζει. Εάν ένας όμιλος ή πιστωτικό ίδρυμα που θεωρείται λιγότερο σημαντικό πληροί οποιοδήποτε από τα σχετικά κριτήρια για πρώτη φορά, χαρακτηρίζεται σημαντικό και η αντίστοιχη EAA μεταβιβάζει την ευθύνη της άμεσης εποπτείας του στην EKT. Αντίστροφα, ένα πιστωτικό ίδρυμα μπορεί να πάψει να θεωρείται σημαντικό, οπότε και η σχετική εποπτική αρμοδιότητα επιστρέφει στην αντίστοιχη EAA. Και στις δύο αυτές περιπτώσεις, η EKT και η εμπλεκόμενη ή οι εμπλεκόμενες EAA εξετάζουν προσεκτικά και συζητούν το θέμα και, εφόσον δεν συντρέχουν ειδικές περιστάσεις, προγραμματίζουν και υλοποιούν τη μεταβίβαση των εποπτικών αρμοδιοτήτων ώστε να διασφαλίζεται η αδιάλειπτη και αποτελεσματική εποπτεία.

Για να αποφεύγεται η βραχύχρονη ή επαναλαμβανόμενη μεταβίβαση και αντιμεταβίβαση εποπτικών αρμοδιοτήτων μεταξύ των EAA και της EKT (π.χ. όταν τα στοιχεία του ενεργητικού ενός πιστωτικού ιδρύματος κυμαίνονται γύρω στα 30 δισεκ. ευρώ), η ταξινόμηση γίνεται βάσει ενός μηχανισμού εξισορρόπησης: ενώ η μεταπήδηση από την κατηγορία των λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων στην κατηγορία των σημαντικών ιδρυμάτων γίνεται εφόσον πληρούται ένα έστω κριτήριο σε ένα οποιοδήποτε έτος, για να χαρακτηριστεί ως λιγότερο σημαντικός ένας σημαντικός όμιλος ή πιστωτικό ίδρυμα θα πρέπει τα σχετικά κριτήρια να μην πληρούνται για τουλάχιστον τρία συναπτά ημερολογιακά έτη⁷.

Τα πιστωτικά ιδρύματα ενημερώνονται αμέσως σχετικά με την απόφαση του EEM για μεταβίβαση εποπτικών αρμοδιοτήτων από την EAA στην EKT ή αντίστροφα: πριν από την έκδοση της απόφασης η EKT δίνει στο πιστωτικό ίδρυμα την ευκαιρία να υποβάλει γραπτά σχόλια. Κατά τη μεταβατική περίοδο, τα πιστωτικά ιδρύματα λαμβάνουν τις

⁷ Για εξαιρέσεις από τον εν λόγω κανόνα βλ. κανονισμό EEM και κανονισμό για το πλαίσιο EEM.

απαραίτητες τακτικές ενημερώσεις και τους γνωστοποιείται η νέα εποπτική τους ομάδα. Μόλις ολοκληρωθεί η μετάβαση, διοργανώνεται επίσημη συνάντηση για τη μεταβίβαση των αρμοδιοτήτων με συμμετοχή εκπροσώπων του εποπτευόμενου ιδρύματος και των απερχόμενων και νέων εποπτικών αρχών.

- 10 Η ΕΚΤ εποπτεύει απευθείας όλα τα πιστωτικά ιδρύματα που έχουν ταξινομηθεί ως σημαντικά (βλ. Σχήμα 1) και συγκεκριμένα περίπου 120 ομίλους⁸ που εκπροσωπούν περίπου 1.200 εποπτευόμενες οντότητες, με τη συνδρομή των ΕΑΑ. Η καθημερινή εποπτεία γίνεται από μεικτές εποπτικές ομάδες (ΜΕΟ), οι οποίες απαρτίζονται από προσωπικό τόσο των ΕΑΑ όσο και της ΕΚΤ (βλ. Πλαίσιο 3). Οι ΕΑΑ συνεχίζουν να ασκούν την άμεση εποπτεία των λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων, περίπου 3.700 οντοτήτων, υπό την επίβλεψη της ΕΚΤ. Η ΕΚΤ δύναται επίσης να αναλαμβάνει την άμεση εποπτεία λιγότερο σημαντικών πιστωτικών ιδρυμάτων, όταν αυτό κρίνεται απαραίτητο για τη συνεπή εφαρμογή εποπτικών προτύπων υψηλής ποιότητας.
- 11 Η ΕΚΤ συμμετέχει επίσης στην εποπτεία διασυνοριακών ιδρυμάτων και ομίλων, είτε ως εποπτική αρχή της χώρας καταγωγής είτε ως εποπτική αρχή της χώρας υποδοχής σε σώματα εποπτών (βλ. Πλαίσιο 2). Επιπλέον, η ΕΚΤ συμμετέχει στη συμπληρωματική εποπτεία χρηματοπιστωτικών ομίλων ετερογενών δραστηριοτήτων σε ό,τι αφορά τα πιστωτικά ιδρύματα που περιλαμβάνονται σε τέτοιους ομίλους και αναλαμβάνει τα καθήκοντα του συντονιστή που προβλέπονται στην οδηγία για τους χρηματοπιστωτικούς ομίλους ετερογενών δραστηριοτήτων.

Πλαίσιο 2 Σώματα εποπτών

Τα σώματα εποπτών, τα οποία συγκροτούνται σύμφωνα με την οδηγία σχετικά με τις κεφαλαιακές απαιτήσεις IV, αποτελούν μέσα συνεργασίας και συντονισμού μεταξύ των εθνικών εποπτικών αρχών που είναι αρμόδιες για την εποπτεία των διαφορετικών συνιστωσών διασυνοριακών τραπεζικών ομίλων και συμμετέχουν σε αυτήν. Τα εν λόγω σώματα παρέχουν ένα πλαίσιο με βάση το οποίο οι επόπτες και οι αρμόδιες αρχές μπορούν να εκτελούν τα καθήκοντά τα οποία προβλέπονται στην οδηγία σχετικά με τις κεφαλαιακές απαιτήσεις IV, π.χ. λαμβάνοντας κοινές αποφάσεις σχετικά με την επάρκεια των ιδίων κεφαλαίων και το απαιτούμενο ύψος τους ή σχετικά με τη ρευστότητα και τις εγκρίσεις υποδειγμάτων.

⁸ Σε ορισμένες περιπτώσεις ο όρος αναφέρεται επίσης σε πιστωτικά ιδρύματα ή θυγατρικές που εποπτεύονται από τον ΕΕΜ σε μεμονωμένη βάση.

Στο πλαίσιο του ΕΕΜ, η ΕΚΤ δύναται να αναλαμβάνει τους ακόλουθους ρόλους σε εποπτικά σώματα για σημαντικούς τραπεζικούς ομίλους:

- εποπτική αρχή της χώρας καταγωγής για σώματα που περιλαμβάνουν επόπτες από μη συμμετέχοντα κράτη μέλη (ευρωπαϊκά σώματα) ή από χώρες εκτός ΕΕ (διεθνή σώματα).
- εποπτική αρχή της χώρας υποδοχής για σώματα στα οποία η εποπτική αρχή της χώρας καταγωγής προέρχεται από μη συμμετέχον κράτος μέλος (ή από χώρα εκτός ΕΕ).

Όταν η ΕΚΤ ενεργεί ως αρχή ενοποιημένης εποπτείας ή εποπτική αρχή της χώρας καταγωγής αναλαμβάνει την προεδρία τόσο των ευρωπαϊκών όσο και των διεθνών σωμάτων. Οι ΕΑΑ των χωρών στις οποίες ο τραπεζικός όμιλος διατηρεί μια οντότητα συμμετέχουν στο σώμα ως παρατηρητές. Αυτό σημαίνει ότι οι ΕΑΑ συνεχίζουν να συμμετέχουν τακτικά και να συνεισφέρουν στα καθήκοντα και στις δραστηριότητες του σώματος και λαμβάνουν όλη τη σχετική ενημέρωση αλλά δεν συμμετέχουν στη λήψη αποφάσεων ή σε διαδικασίες ψηφοφορίας.

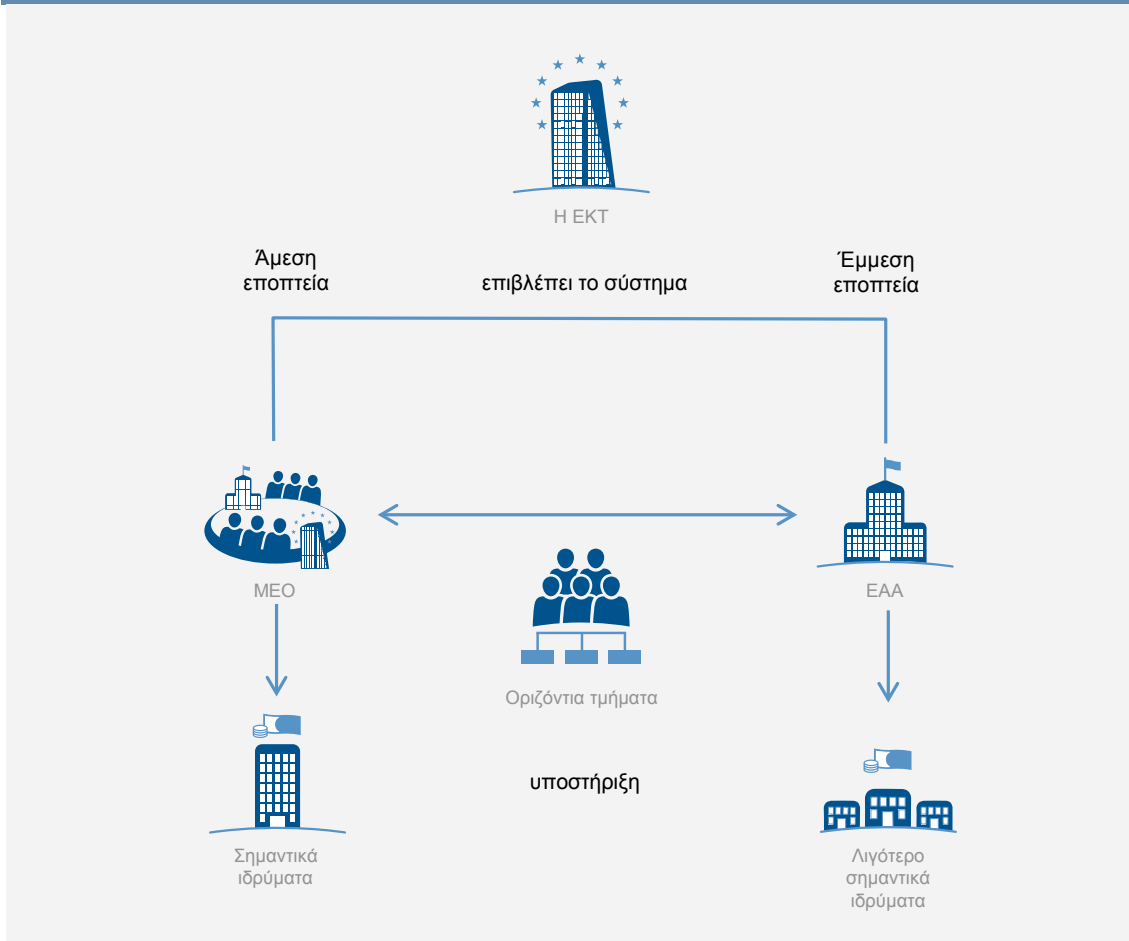
Όταν η ΕΚΤ ενεργεί ως εποπτική αρχή της χώρας υποδοχής, οι ΕΑΑ των χωρών στις οποίες ο τραπεζικός όμιλος διατηρεί μια οντότητα συμμετέχουν, κατά κανόνα, στο σώμα ως παρατηρητές, εκτός εάν ο όμιλος διαθέτει λιγότερο σημαντικές οντότητες στις αντίστοιχες χώρες, δηλαδή οντότητες που δεν υπάγονται σε άμεση εποπτεία από την ΕΚΤ, οπότε και οι ΕΑΑ συνεχίζουν να συμμετέχουν ως μέλη.

Η ΕΑΤ⁹ και η Επιτροπή της Βασιλείας¹⁰ έχουν εκδώσει κατευθυντήριες γραμμές/αρχές για την επιχειρησιακή λειτουργία των σωμάτων εποπτών

⁹ Committee of European Banking Supervisors: Οδηγίες για την επιχειρησιακή λειτουργία των εποπτικών σωμάτων (οδηγία 34), με ημερομηνία έκδοσης 15 Ιουνίου 2010. Το άρθρο 51 παράγραφος 4 της οδηγίας σχετικά με τις κεφαλαιακές απαιτήσεις IV προβλέπει ότι η ΕΑΤ καταρτίζει ρυθμιστικά και εφαρμοστικά τεχνικά πρότυπα για τη λειτουργία των σωμάτων εποπτών.

¹⁰ Επιτροπή της Βασιλείας για την τραπεζική εποπτεία, Principles for effective supervisory colleges, Ιούνιος 2014.

Σχήμα 1 Ο καταμερισμός των καθηκόντων εντός του ΕΕΜ¹¹

- 12 Σε αυτό το πλαίσιο, η ΕΚΤ είναι υπεύθυνη για την άμεση εποπτεία περίπου 120 ομίλων, οι οποίοι αντιπροσωπεύουν σχεδόν το 85% του συνόλου των στοιχείων ενεργητικού του τραπεζικού κλάδου στη ζώνη του ευρώ. Τα εποπτευόμενα πιστωτικά ιδρύματα που θεωρούνται λιγότερο σημαντικά εποπτεύονται απευθείας από τις αντίστοιχες ΕΑΑ υπό τη γενική επίβλεψη της ΕΚΤ. Η συγκεκριμένη διάρθρωση της τραπεζικής εποπτείας ανταποκρίνεται επαρκώς στις διατάξεις του κανονισμού ΕΕΜ. Όλα τα πιστωτικά ιδρύματα υπό την εποπτεία του ΕΕΜ υπόκεινται στην ίδια εποπτική πρακτική.

3.2 ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΕΝΤΟΣ ΤΟΥ ΕΕΜ

- 13 Το Εποπτικό Συμβούλιο σχεδιάζει και εκτελεί τα εποπτικά καθήκοντα του ΕΕΜ, αναλαμβάνει προπαρασκευαστικές εργασίες και υποβάλλει σχέδια αποφάσεων προς έγκριση από το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ. Το Εποπτικό Συμβούλιο απαρτίζεται από τον πρόεδρο και τον

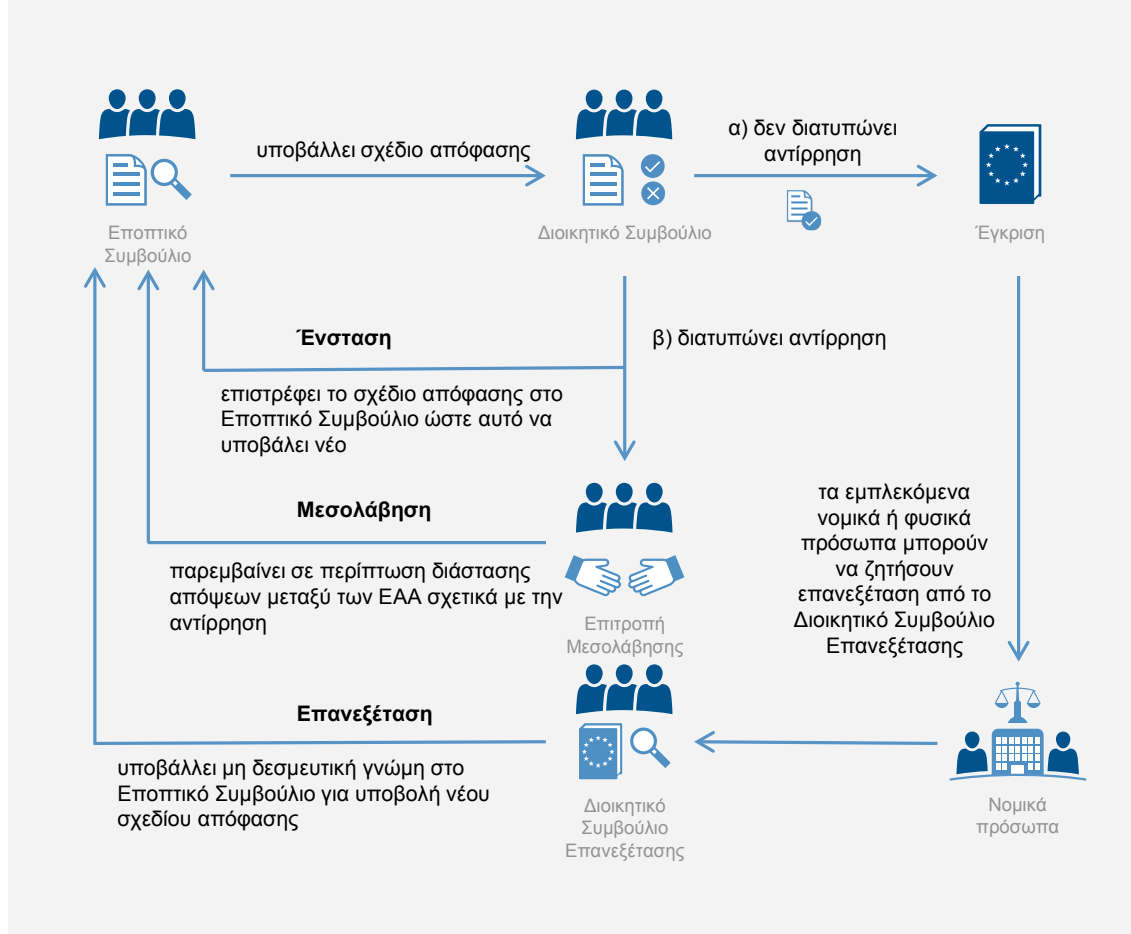
¹¹ Οι ΕΑΑ είναι αρμόδιες για την εποπτεία των λιγότερο σημαντικών εποπτικών ιδρυμάτων.

αντιπρόεδρο, τέσσερις εκπροσώπους της ΕΚΤ και έναν εκπρόσωπο της ΕΑΑ από κάθε συμμετέχον κράτος μέλος, συνήθως το ανώτατο διοικητικό στέλεχος της αντίστοιχης ΕΑΑ που είναι υπεύθυνη για την τραπεζική εποπτεία. Τα σχέδια αποφάσεων του Εποπτικού Συμβουλίου καταρτίζονται βάσει διεξοδικών, αντικειμενικών και διαφανών πληροφοριών, λαμβανομένου υπόψη του συμφέροντος της ΕΕ ως συνόλου. Το Εποπτικό Συμβούλιο λειτουργεί με τρόπο που διασφαλίζει την ανεξαρτησία του έργου του.

- 14 Η λήψη αποφάσεων γίνεται βάσει μιας διαδικασίας μη διατύπωσης αντίρρησης (βλ. Σχήμα 2). Εάν το Διοικητικό Συμβούλιο δεν διατυπώσει αντίρρηση για σχέδιο απόφασης που υποβάλλεται από το Εποπτικό Συμβούλιο εντός ορισμένου χρονικού διαστήματος, το οποίο δεν μπορεί να υπερβαίνει τις δέκα εργάσιμες ημέρες, η απόφαση θεωρείται εγκριθείσα. Το Διοικητικό Συμβούλιο δύναται να εγκρίνει σχέδια αποφάσεων ή να διατυπώνει αντιρρήσεις επί αυτών, αλλά δεν μπορεί να τα τροποποιεί. Η ΕΚΤ έχει συγκροτήσει Επιτροπή Μεσολάβησης η οποία παρεμβαίνει σε περίπτωση διάστασης απόψεων μεταξύ των εμπλεκόμενων ΕΑΑ σχετικά με αντιρρήσεις του Διοικητικού Συμβουλίου επί σχεδίων αποφάσεων του Εποπτικού Συμβουλίου.
- 15 Τέλος, η ΕΚΤ έχει συγκροτήσει Διοικητικό Συμβούλιο Επανεξέτασης, το οποίο είναι αρμόδιο να διενεργεί εσωτερική διοικητική επανεξέταση των αποφάσεων που λαμβάνονται από την ΕΚΤ κατά την εκτέλεση των εποπτικών αρμοδιοτήτων της. Οποιοδήποτε φυσικό πρόσωπο ή εποπτευόμενη οντότητα δύναται να ζητήσει επανεξέταση απόφασης της ΕΚΤ, η οποία του απευθύνεται ή το αφορά άμεσα και μεμονωμένα. Το Διοικητικό Συμβούλιο Επανεξέτασης δύναται επίσης να προτείνει στο Διοικητικό Συμβούλιο την αναστολή της εφαρμογής της προσβαλλόμενης απόφασης για όσο διάστημα διαρκεί η διαδικασία επανεξέτασης. Το Διοικητικό Συμβούλιο Επανεξέτασης απαρτίζεται από πέντε ανεξάρτητα μέλη τα οποία δεν είναι υπάλληλοι της ΕΚΤ ή κάποιας ΕΑΑ. Τυχόν αίτημα επανεξέτασης απόφασης της ΕΚΤ από το Διοικητικό Συμβούλιο Επανεξέτασης δεν αποκλείει το δικαίωμα προσφυγής στο Δικαστήριο της ΕΕ.

Σχήμα 2 Διαδικασία μη διατύπωσης αντίρρησης

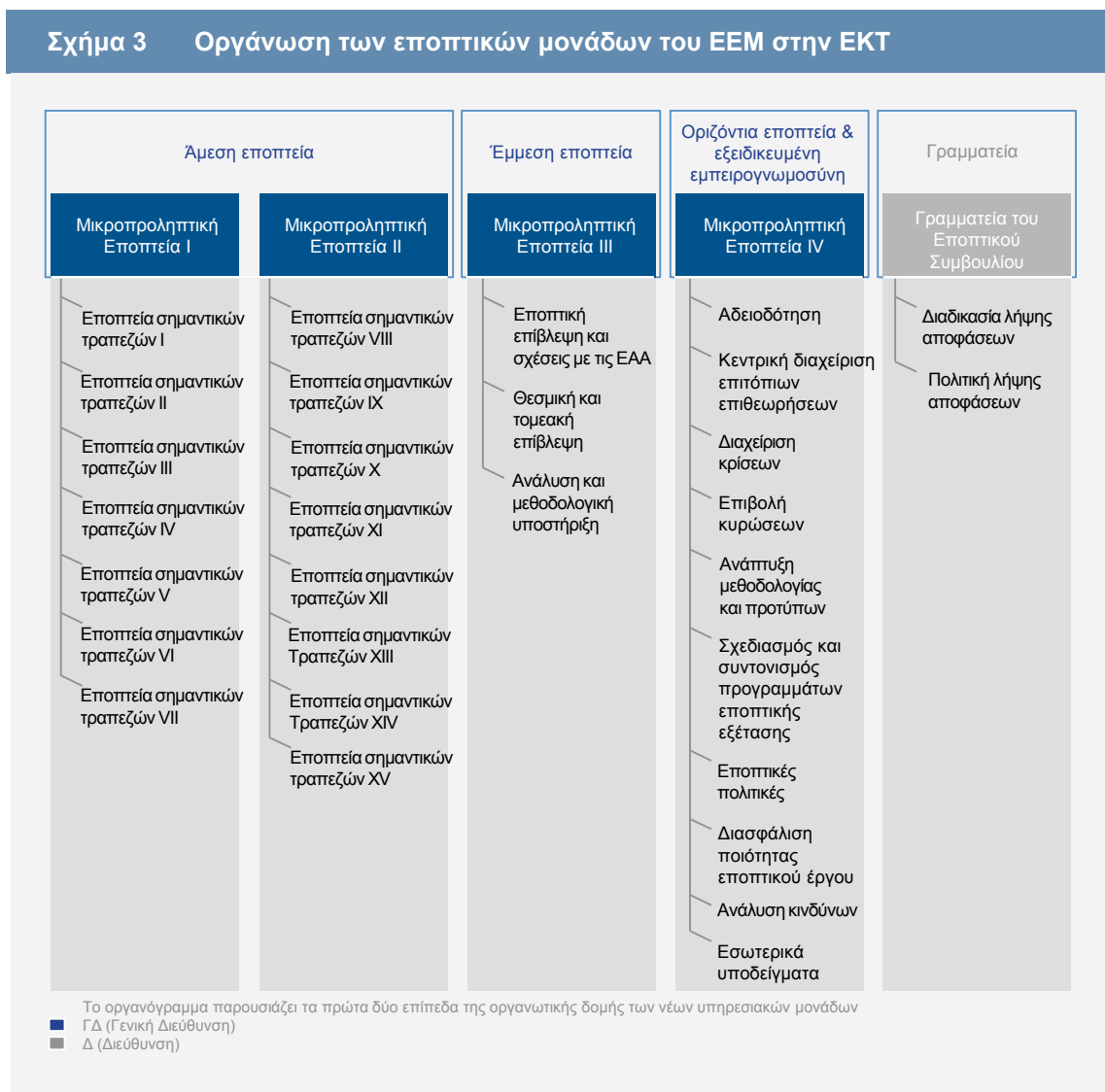

3.3 ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΕΕΜ

16 Η ΕΚΤ έχει συγκροτήσει τέσσερις ειδικές Γενικές Διευθύνσεις (ΓΔ) (βλ. Σχήμα 3) για την εκτέλεση των εποπτικών καθηκόντων που αναλαμβάνει σε συνεργασία με τις ΕΑΑ:

- οι ΓΔ Μικροπροληπτικής Εποπτείας I και II είναι υπεύθυνες για την άμεση καθημερινή εποπτεία των σημαντικών πιστωτικών ιδρυμάτων·
- η ΓΔ Μικροπροληπτικής Εποπτείας III είναι υπεύθυνη για την επίβλεψη της εποπτείας των λιγότερο σημαντικών πιστωτικών ιδρυμάτων που ασκείται από τις ΕΑΑ·
- η ΓΔ Μικροπροληπτικής Εποπτείας IV εκτελεί οριζόντια και εξειδικευμένα καθήκοντα που αφορούν όλα τα πιστωτικά ιδρύματα υπό την εποπτεία του ΕΕΜ και παρέχει εξειδικευμένη εμπειρογνομοσύνη επί ειδικών πτυχών της εποπτείας, όπως τα εσωτερικά υποδείγματα και οι επιτόπιες επιθεωρήσεις.

- Επιπλέον, το Εποπτικό Συμβούλιο υποστηρίζεται στο έργο του από ειδική γραμματεία (βλ. ενότητα σχετικά με τη λήψη αποφάσεων), η οποία βοηθά στην προετοιμασία των συνεδριάσεων και σε σχετικά νομικά θέματα.

17 Η ΓΔ Μικροπροληπτικής Εποπτείας I είναι υπεύθυνη για την εποπτεία των πιο σημαντικών ομίλων (περίπου 30), ενώ η ΓΔ Μικροπροληπτικής Εποπτείας II εποπτεύει τους υπόλοιπους σημαντικούς ομίλους. Η καθημερινή εποπτεία των σημαντικών ομίλων γίνεται από Μεικτές Εποπτικές Ομάδες (ΜΕΟ), οι οποίες υποστηρίζονται από τα οριζόντια τμήματα εξειδικευμένης εμπειρογνομosύνης της ΓΔ Μικροπροληπτικής Εποπτείας IV (βλ. Πλαίσιο 3).

Πλαίσιο 3 Μεικτές Εποπτικές Ομάδες

Η καθημερινή εποπτεία των σημαντικών πιστωτικών ιδρυμάτων γίνεται από Μεικτές Εποπτικές Ομάδες (ΜΕΟ). Οι ΜΕΟ περιλαμβάνουν προσωπικό προερχόμενο τόσο από την ΕΚΤ όσο και από τις ΕΑΑ των χωρών στις οποίες εδρεύουν πιστωτικά ιδρύματα, θυγατρικές τράπεζες ή σημαντικά διασυννοριακά υποκαταστήματα δεδομένου τραπεζικού ομίλου. Για κάθε σημαντικό πιστωτικό ίδρυμα συγκροτείται και η αντίστοιχη ΜΕΟ. Το μέγεθος, η συνολική σύνθεση και η οργάνωση μιας ΜΕΟ μπορεί να ποικίλει αναλόγως της φύσης, της πολυπλοκότητας, της κλίμακας, του επιχειρησιακού μοντέλου και του προφίλ κινδύνου του εποπτευόμενου πιστωτικού ιδρύματος.

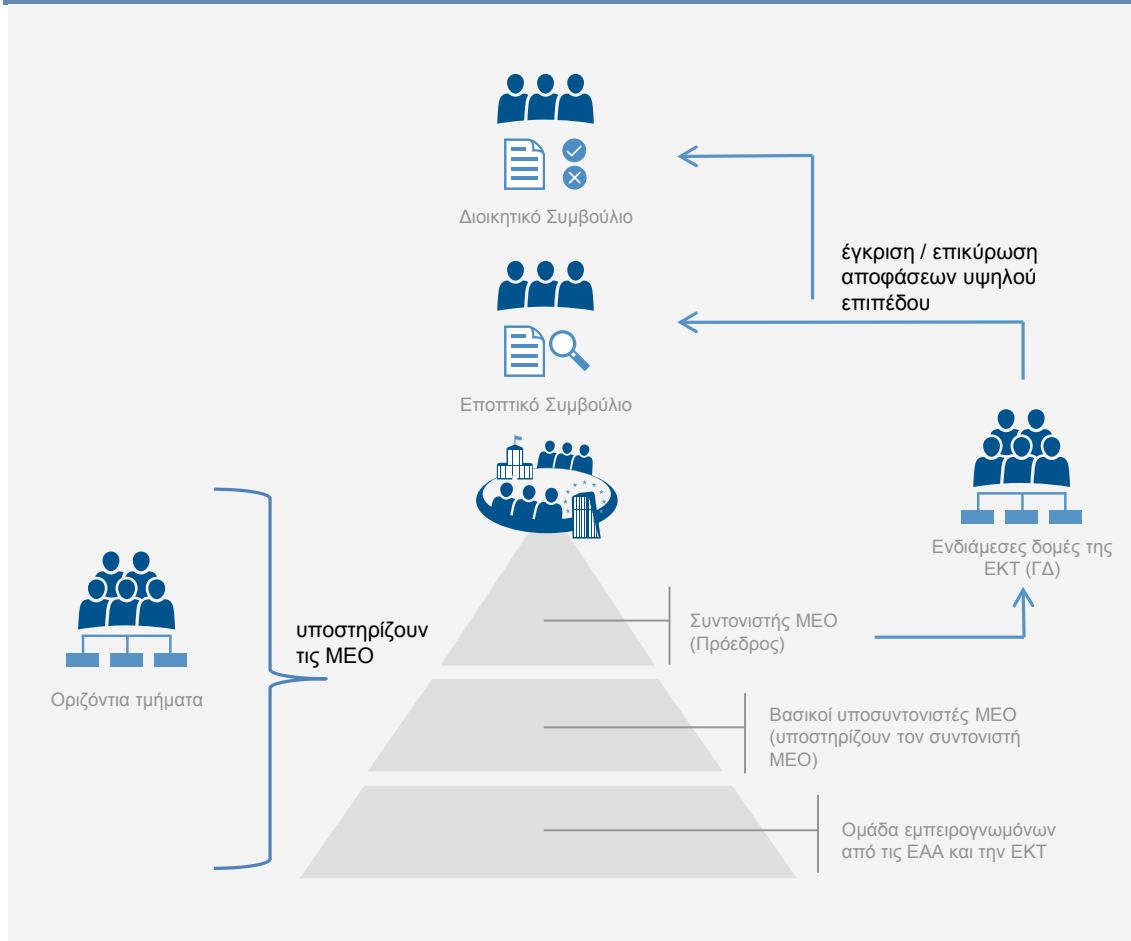
Κάθε ΜΕΟ έχει τον δικό της συντονιστή στην ΕΚΤ (ο οποίος είναι κατά κανόνα διαφορετικής εθνικότητας από εκείνη του εποπτευόμενου ιδρύματος), ο οποίος είναι υπεύθυνος για την εκτέλεση των εποπτικών καθηκόντων και δραστηριοτήτων, όπως προβλέπονται από το πρόγραμμα εποπτικής εξέτασης για κάθε σημαντικό πιστωτικό ίδρυμα.

Οι υποσυντονιστές των ΜΕΟ σε επίπεδο ΕΑΑ είναι υπεύθυνοι για σαφώς καθοριζόμενους θεματικούς ή γεωγραφικούς τομείς εποπτείας. Αυτοί υποστηρίζουν τον συντονιστή της ΜΕΟ στη καθημερινή εποπτεία των σημαντικών πιστωτικών ιδρυμάτων, αντανακλώντας επίσης τις απόψεις των αντίστοιχων ΕΑΑ. Για ορισμένα καθήκοντα με ειδική θεματική επικέντρωση ή καθήκοντα για τα οποία απαιτείται ειδική τεχνική εμπειρογνωμοσύνη, η ΜΕΟ δύναται να ζητά συμπληρωματική υποστήριξη από τα οριζόντια τμήματα εξειδικευμένης εμπειρογνωμοσύνης της ΕΚΤ (συγκεκριμένα από τη ΓΔ Μικροπροληπτικής Εποπτείας IV).

Σε περιπτώσεις ΜΕΟ με μεγάλο αριθμό υπαλλήλων, μια βασική ΜΕΟ, αποτελούμενη από τον συντονιστή της ΜΕΟ στην ΕΚΤ και τους (εθνικούς) υποσυντονιστές σε επίπεδο ΕΑΑ, οργανώνει την κατανομή των καθηκόντων μεταξύ των μελών της ΜΕΟ, καταρτίζει και αναθεωρεί το πρόγραμμα εποπτικής εξέτασης και παρακολουθεί την εφαρμογή του. Επανεξετάζει επίσης την ενοποιημένη αξιολόγηση κινδύνων, κεφαλαίων και ρευστότητας. Η βασική ΜΕΟ συσσωματώνει τις απόψεις των μελών της ΜΕΟ.

Η θητεία των συντονιστών των ΜΕΟ είναι τριετής έως πενταετής, αναλόγως του προφίλ κινδύνου και της πολυπλοκότητας του εκάστοτε ιδρύματος. Οι συντονιστές και τα μέλη των ΜΕΟ ασκούν τα καθήκοντά τους εκ περιτροπής σε τακτική βάση.

Σχήμα 4 Λειτουργία των Μεικτών Εποπτικών Ομάδων

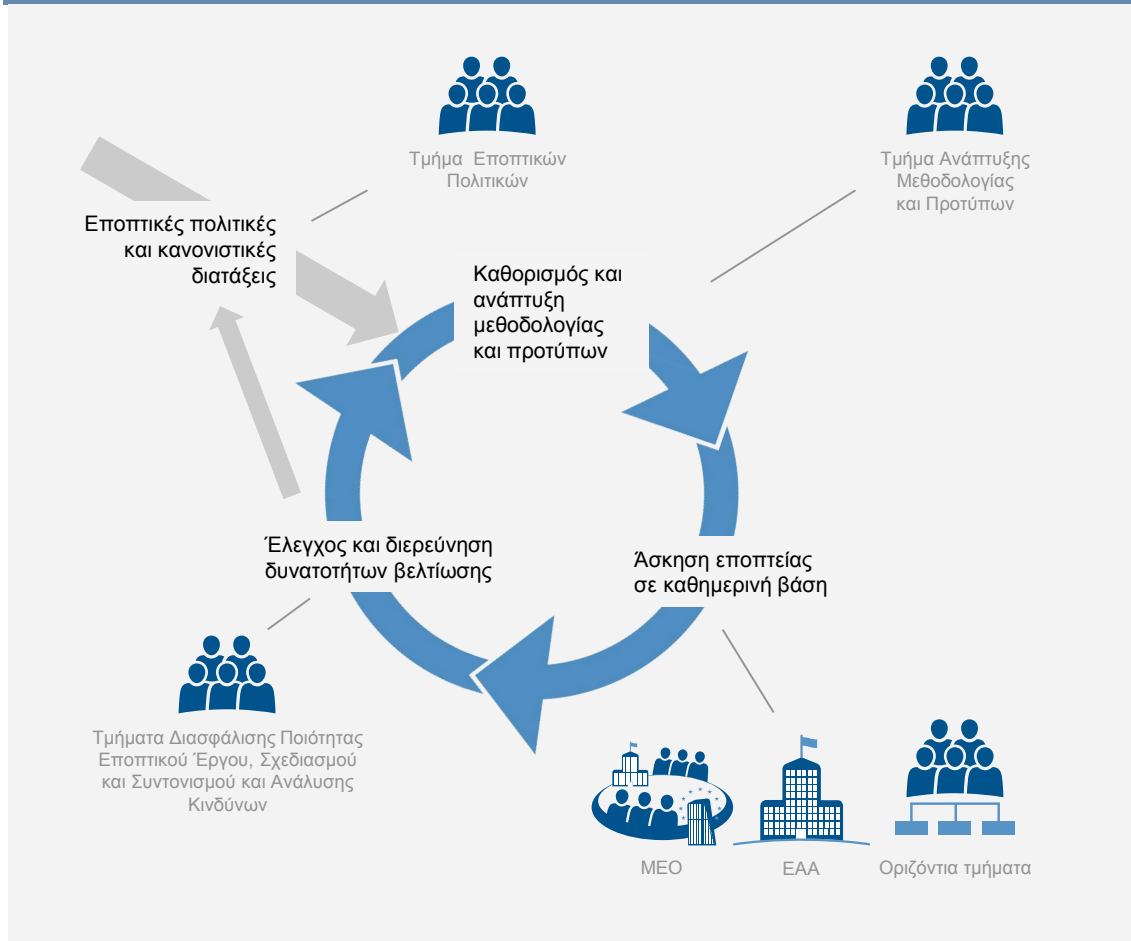
- 18 Τα οριζόντια τμήματα εξειδικευμένης εμπειρογνωμοσύνης της ΓΔ Μικροπροληπτικής Εποπτείας IV επικουρούν τις ΜΕΟ και τις ΕΑΑ στο έργο της εποπτείας αμφοτέρων των σημαντικών και των λιγότερο σημαντικών πιστωτικών ιδρυμάτων. Τα δέκα αυτά τμήματα είναι: Ανάλυσης Κινδύνων, Εποπτικών Πολιτικών, Σχεδιασμού και Συντονισμού Προγραμμάτων Εποπτικής Εξέτασης, Κεντρικής Διαχείρισης Επιτόπιων Επιθεωρήσεων, Εσωτερικών Υποδειγμάτων, Επιβολής Κυρώσεων, Αδειοδότησης, Διαχείρισης Κρίσεων, Διασφάλισης Ποιότητας Εποπτικού Έργου και Ανάπτυξης Μεθοδολογίας και Προτύπων. Τα οριζόντια τμήματα βρίσκονται σε στενή επικοινωνία με τις ΜΕΟ, π.χ. για τον καθορισμό και την εφαρμογή κοινών μεθοδολογιών και προτύπων, για την παροχή υποστήριξης επί μεθοδολογικών θεμάτων και για βοήθεια με σκοπό τη βελτίωση των προσεγγίσεών τους. Στόχος αυτής της συνεργασίας είναι να διασφαλίζεται η συνέπεια μεταξύ των εποπτικών προσεγγίσεων των ΜΕΟ.
- 19 Ο ΕΕΜ υποστηρίζει ενεργά την καλλιέργεια μιας κοινής εποπτικής αντίληψης μέσω της συνεργασίας υπαλλήλων από διάφορες ΕΑΑ στις ΜΕΟ, στο πλαίσιο της εποπτείας των

λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων, καθώς και στα οριζόντια τμήματα εξειδικευμένης εμπειρογνωμοσύνης. Σε αυτό το πλαίσιο, η ΕΚΤ οργανώνει ανταλλαγές προσωπικού μεταξύ των ΕΑΑ ως σημαντικό εργαλείο για την καλλιέργεια μιας αίσθησης κοινού σκοπού. Η κοινή αυτή αντίληψη αποτελεί το θεμέλιο για την ανάπτυξη συνεπών εποπτικών πρακτικών και προσεγγίσεων στο σύνολο των συμμετεχόντων κρατών μελών.

- 20 Τα εποπτικά καθήκοντα του ΕΕΜ υποστηρίζονται από τις «κοινές υπηρεσίες» της ΕΚΤ, όπως οι υπηρεσίες για τους ανθρώπινους πόρους, τα πληροφοριακά συστήματα, οι επικοινωνίες, ο προϋπολογισμός και η οργάνωση, οι εγκαταστάσεις και ο εσωτερικός έλεγχος και οι νομικές και στατιστικές υπηρεσίες. Ο ΕΕΜ μπορεί επομένως να επωφελείται από επιχειρησιακές συνέργειες διατηρώντας ταυτόχρονα τον απαιτούμενο διαχωρισμό μεταξύ της νομισματικής πολιτικής και της τραπεζικής εποπτείας.

3.4 Ο ΕΠΟΠΤΙΚΟΣ ΚΥΚΛΟΣ

- 21 Η διαδικασία της εποπτείας των πιστωτικών ιδρυμάτων μπορεί να γίνεται αντιληπτή με τη μορφή ενός κύκλου (βλ. Σχήμα 5): το ρυθμιστικό πλαίσιο και οι εποπτικές πολιτικές αποτελούν τα θεμέλια των εποπτικών δραστηριοτήτων και της ανάπτυξης εποπτικών μεθοδολογιών και προτύπων.
- 22 Οι μεθοδολογίες και τα πρότυπα αποτελούν τη βάση της εποπτείας όπως αυτή ασκείται καθημερινά και με τις ίδιες υψηλές προδιαγραφές για το σύνολο των πιστωτικών ιδρυμάτων. Μέσω διαφόρων καναλιών, όπως η συμμετοχή του ΕΕΜ σε διεθνή και ευρωπαϊκά φόρα, τα διδάγματα που αποκομίζονται από την ίδια την εποπτεία και από τη διενέργεια ελέγχων διασφάλισης ποιότητας ανατροφοδοτούν τη διαδικασία διαμόρφωσης των μεθοδολογιών, των προτύπων, των εποπτικών πολιτικών και του ρυθμιστικού πλαισίου.
- 23 Η εμπειρία που προκύπτει από την πρακτική εφαρμογή των μεθοδολογιών και των προτύπων τροφοδοτεί τον προγραμματισμό των εποπτικών δραστηριοτήτων για τον επόμενο κύκλο. Αυτός ο προγραμματισμός ενσωματώνει επίσης την ανάλυση βασικών κινδύνων και αδυναμιών, καθώς και στρατηγικών εποπτικών προτεραιοτήτων. Ο εποπτικός κύκλος περιγράφεται λεπτομερέστερα παρακάτω.

3.4.1 ΕΠΟΠΤΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ

- 24 Το ευρωπαϊκό τραπεζικό ρυθμιστικό πλαίσιο ακολουθεί τις συμφωνίες της Βασιλείας και εναρμονίζεται μέσω του ενιαίου εγχειριδίου κανόνων, το οποίο εφαρμόζεται σε όλα τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα στην ενιαία αγορά. Σε αυτό το πλαίσιο, το Τμήμα Εποπτικών Πολιτικών της ΕΚΤ βοηθά στην ανάπτυξη κανονιστικών απαιτήσεων προληπτικής εποπτείας για τις σημαντικές και τις λιγότερο σημαντικές τράπεζες, σε τομείς όπως οι πρακτικές διαχείρισης κινδύνου, οι κεφαλαιακές απαιτήσεις και οι πολιτικές και πρακτικές περί αμοιβών.
- 25 Επιπλέον, το Τμήμα Εποπτικών Πολιτικών συντονίζει τη διεθνή συνεργασία του ΕΕΜ και συμμετέχει ενεργά σε διάφορα παγκόσμια και ευρωπαϊκά φόρα, όπως η ΕΑΤ, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Συστημικού Κινδύνου (βλ. Πλαίσιο 4), η επιτροπή της Βασιλείας για την τραπεζική εποπτεία και το Συμβούλιο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας. Το Τμήμα Εποπτικών Πολιτικών υποστηρίζει το έργο των ΜΕΟ στα σώματα εποπτών καταρτίζοντας και επικαιροποιώντας συμφωνίες συνεργασίας. Επιπλέον, το εν λόγω τμήμα θα καθιερώσει και θα

συντονίσει τη συνεργασία με μη συμμετέχοντα κράτη μέλη και με χώρες εκτός ΕΕ, π.χ. μέσω της σύναψης μνημονίων συνεννόησης.

- 26 Το Τμήμα Εποπτικών Πολιτικών εγκαινιάζει και συντονίζει αυτές τις δραστηριότητες σε στενή συνεργασία με όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη, όπως άλλες υπηρεσιακές μονάδες της ΕΚΤ, άλλες ΓΔ του ΕΕΜ και οι ΕΑΑ.

Πλαίσιο 4 Συνεργασία με άλλα ευρωπαϊκά όργανα και φορείς

Για τη δημιουργία ενός ασφαλέστερου και περισσότερο εύρωστου χρηματοπιστωτικού τομέα, έχουν από το 2007 εφαρμοστεί νέοι κανόνες και έχουν συγκροτηθεί νέα όργανα τόσο στην ΕΕ όσο και στη ζώνη του ευρώ. Ως βασικό στοιχείο του νέου αυτού θεσμικού πλαισίου, ο ΕΕΜ συνεργάζεται στενά με άλλα ευρωπαϊκά όργανα, όπως περιγράφεται στη συνέχεια.

Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Συστημικού Κινδύνου

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Συστημικού Κινδύνου (ΕΣΣΚ) έχει επιφορτιστεί με την επίβλεψη των κινδύνων στο χρηματοπιστωτικό σύστημα της ΕΕ ως σύνολο (μακροπροληπτική επίβλεψη). Εφόσον η ΕΚΤ χρησιμοποιεί τα μακροπροληπτικά εργαλεία που προβλέπονται από την οδηγία σχετικά με τις κεφαλαιακές απαιτήσεις IV ή τον κανονισμό σχετικά με τις κεφαλαιακές απαιτήσεις, είτε κατόπιν αιτήματος των εθνικών αρχών είτε επειδή αποφασίζει να εφαρμόσει αυστηρότερα μέτρα από εκείνα που θεσπίζονται σε εθνικό επίπεδο, πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις συστάσεις του ΕΣΣΚ. Η στενή συνεργασία μεταξύ της ΕΚΤ και του ΕΣΣΚ και η ανάπτυξη ροών πληροφοριών είναι μια αμοιβαία επωφελής διαδικασία: βελτιώνει την ικανότητα του ΕΣΣΚ να εντοπίζει, να αναλύει και να παρακολουθεί αποτελεσματικά τους συστημικούς κινδύνους σε ολόκληρη την ΕΕ, ενώ ο ΕΕΜ επωφελείται επίσης από την εμπειρογνομοσύνη του ΕΣΣΚ, η οποία δεν περιορίζεται στον τραπεζικό τομέα αλλά καλύπτει ολόκληρο το χρηματοπιστωτικό σύστημα, συμπεριλαμβανομένων και άλλων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, αγορών και προϊόντων.

Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών

Η ΕΚΤ συνεργάζεται στενά με τις ευρωπαϊκές εποπτικές αρχές, ιδίως δε με την Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (ΕΑΤ). Ως αρχή τραπεζικής εποπτείας, ο ΕΕΜ οφείλει να εκτελεί τα καθήκοντά του λαμβάνοντας υπόψη τους κανόνες της ΕΑΤ και συμμορφούμενος προς αυτούς. Ο ΕΕΜ συμμετέχει στο έργο της ΕΑΤ και συμβάλλει

σημαντικά στην εποπτική σύγκλιση μέσω της ενοποίησης των εποπτικών πρακτικών σε διαφορετικές δικαιοδοσίες.

Ενιαίος Μηχανισμός Εξυγίανσης

Ο Ενιαίος Μηχανισμός Εξυγίανσης (ΕΜΕ) είναι ένας από τους τρεις πυλώνες της τραπεζικής ένωσης, μαζί με τον ΕΕΜ και ένα κοινό σύστημα εγγύησης καταθέσεων. Αποσκοπεί στη συγκέντρωση βασικών ικανοτήτων και πόρων σε κεντρικό επίπεδο για τη διαχείριση της χρεωκοπίας οποιουδήποτε πιστωτικού ιδρύματος στα συμμετέχοντα κράτη μέλη. Ο ΕΜΕ συμπληρώνει τον ΕΕΜ. Διασφαλίζει ότι, εάν μια τράπεζα που εποπτεύεται από τον ΕΕΜ αντιμετωπίζει σοβαρές δυσκολίες, η εξυγίανσή της να μπορεί να γίνει αποτελεσματικά με το ελάχιστο δυνατό κόστος για τους φορολογουμένους και την πραγματική οικονομία. Η επικοινωνία και η συνεργασία μεταξύ των αρχών εξυγίανσης και εποπτείας είναι το βασικό στοιχείο του ΕΜΕ. Επομένως, οι αρχές εξυγίανσης, η ΕΚΤ και οι ΕΑΑ ενημερώνονται μεταξύ τους χωρίς καθυστέρηση σχετικά με την κατάσταση του πιστωτικού ιδρύματος που αντιμετωπίζει δυσκολίες και συζητούν τρόπους αποτελεσματικής αντιμετώπισης των σχετικών θεμάτων. Ο ΕΕΜ θα βοηθήσει τον ΕΜΕ στην εξέταση των σχεδίων εξυγίανσης με σκοπό την αποφυγή διπλής εκτέλεσης εργασιών.

Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Σταθερότητας

Με τη δημιουργία του ΕΜΕ, ο Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Σταθερότητας (ΕΜΣ) θα μπορεί να ανακεφαλαιοποιεί τα ιδρύματα απευθείας (το πιστωτικό ίδρυμα θα πρέπει να είναι –ή θα πρέπει να αναμένεται ότι θα είναι στο εγγύς μέλλον– ανίκανο να ανταποκριθεί στις κεφαλαιακές απαιτήσεις που έχει θεσπίσει η ΕΚΤ με την ιδιότητα της αρχής εποπτείας και το ίδρυμα πρέπει να αποτελεί σοβαρή απειλή για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα της ζώνης του ευρώ ως σύνολου ή των κρατών μελών της). Η λειτουργία του εργαλείου ανακεφαλαιοποίησης προϋποθέτει αποτελεσματική συνεργασία και την ανάπτυξη ισχυρών ροών πληροφοριών μεταξύ του ΕΕΜ, του ΕΜΣ και των εθνικών αρχών εξυγίανσης. Εάν ένα προβληματικό πιστωτικό ίδρυμα το οποίο εποπτεύεται άμεσα από την ΕΚΤ πρέπει να ανακεφαλαιοποιηθεί, η ΕΚΤ είναι υπεύθυνη για τη συγκέντρωση των απαραίτητων πληροφοριών. Σε περίπτωση προβληματικού ιδρύματος που δεν εποπτεύεται άμεσα από την ΕΚΤ, η ΕΚΤ, μόλις ενημερωθεί σχετικά με το αίτημα για άμεση στήριξη από τον ΕΜΣ, πρέπει να ξεκινήσει αμέσως προετοιμασίες ώστε να αναλάβει την άμεση εποπτεία του πιστωτικού ιδρύματος. Η ΕΚΤ θα συμμετάσχει επίσης ενεργά στις διαπραγματεύσεις με τον ΕΜΣ και τη διοίκηση του προβληματικού

πιστωτικού ιδρύματος όσον αφορά τους όρους και τις προϋποθέσεις της συμφωνίας ανακεφαλαιοποίησης.

3.4.2 ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΤΥΠΩΝ

- 27 Οι εποπτικές μεθοδολογίες και τα πρότυπα άριστης ποιότητας είναι καθοριστικής σημασίας για την επίτευξη συνεπούς και αποτελεσματικής εποπτείας. Η ΕΚΤ έχει συγκροτήσει ένα ειδικό Τμήμα Ανάπτυξης Μεθοδολογίας και Προτύπων, το οποίο επανεξετάζει τακτικά και αναπτύσσει εποπτικές μεθοδολογίες. Οι εποπτικές μεθοδολογίες και πρότυπα μπορούν επίσης να είναι απόρροια του έργου διεθνών φορέων διαμόρφωσης προτύπων για την εναρμόνιση των κανονισμών που διέπουν τον χρηματοπιστωτικό τομέα ή του έργου αρχών της ΕΕ για την ανάπτυξη ενός ενιαίου εγχειριδίου κανόνων.
- 28 Ο ΕΕΜ δύναται να εκδίδει δικούς του κανονισμούς, κατευθυντήριες γραμμές και οδηγίες σχετικά με τις εποπτικές μεθοδολογίες και τα κοινά πρότυπα, λαμβάνοντας υπόψη τις εξελίξεις όσον αφορά τους διεθνείς και ευρωπαϊκούς κανονισμούς και τον ρόλο της EAT στην κατάρτιση του ενιαίου εγχειριδίου κανόνων με σκοπό την εναρμόνιση των εποπτικών πρακτικών και τη διαχρονική συνέπεια των εποπτικών αποτελεσμάτων στο πλαίσιο του ΕΕΜ.
- 29 Το κοινό σύνολο μεθοδολογιών και προτύπων καλύπτει θέματα όπως οι λεπτομέρειες της διαδικασίας εποπτικού ελέγχου και αξιολόγησης (Supervisory Review and Evaluation Process - SREP) και οι διαδικασίες γνωστοποίησης και εφαρμογής για τις εποπτευόμενες οντότητες.

3.4.3 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΠΟΠΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

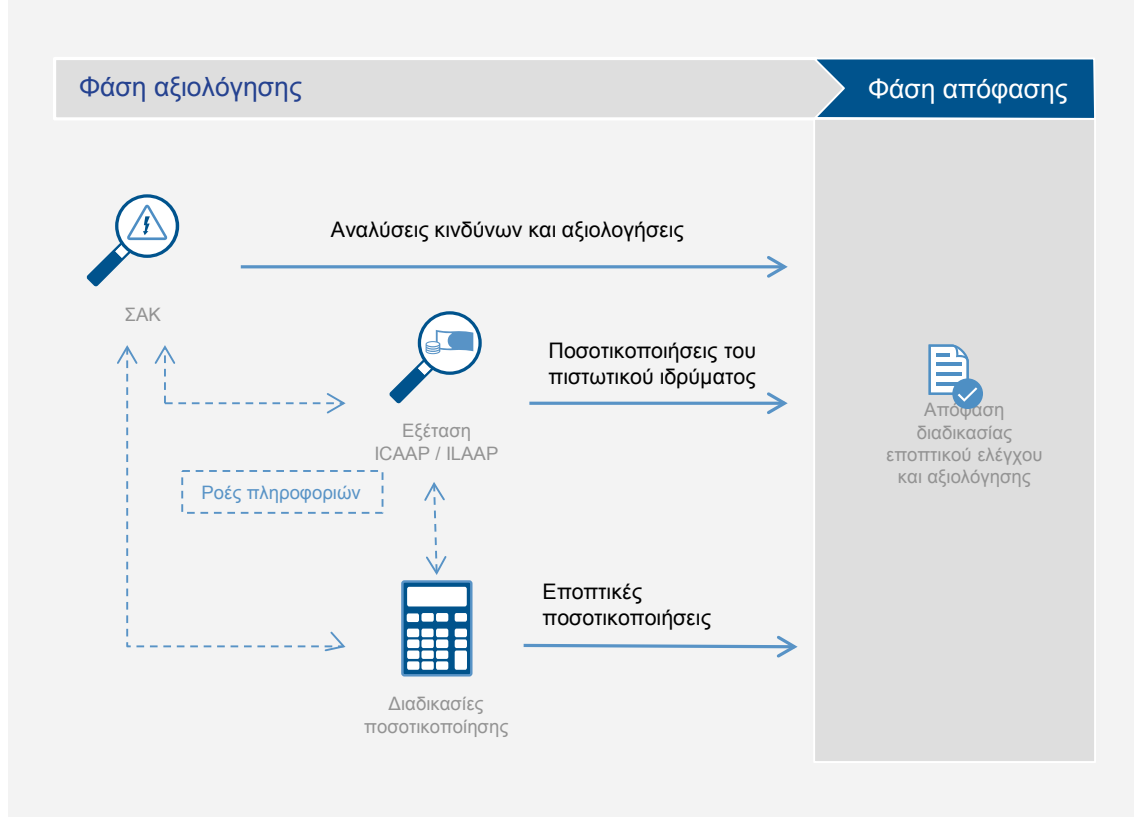
- 30 Για τους σκοπούς της εκτέλεσης της διαδικασίας εποπτικού ελέγχου και αξιολόγησης, ο ΕΕΜ έχει αναπτύξει μια κοινή μεθοδολογία για τη συνεχιζόμενη αξιολόγηση των κινδύνων των πιστωτικών ιδρυμάτων, των ρυθμίσεων διακυβέρνησής τους και της κατάστασής τους όσον αφορά κεφάλαια και ρευστότητα. Η εν λόγω μεθοδολογία αξιοποιεί την προηγούμενη εμπειρία και τις βέλτιστες πρακτικές των ΕΑΑ και πρόκειται να προωθηθεί και να αναπτυχθεί περαιτέρω από τις ΜΕΟ και τα οριζόντια τμήματα της ΕΚΤ. Η διαδικασία εποπτικού ελέγχου και αξιολόγησης του ΕΕΜ εφαρμόζεται αναλογικά τόσο στα σημαντικά όσο και στα λιγότερο σημαντικά ιδρύματα, διασφαλίζοντας την τήρηση των υψηλότερων και συνεπέστερων εποπτικών προδιαγραφών.
- 31 Όπως ορίζεται στην οδηγία σχετικά με τις κεφαλαιακές απαιτήσεις IV, η διαδικασία εποπτικού ελέγχου και αξιολόγησης προβλέπει ότι οι εποπτικές αρχές (για τα σημαντικά ιδρύματα οι ΜΕΟ και για τα λιγότερο σημαντικά οι ΕΑΑ υπό τη συνολική επίβλεψη της ΕΚΤ) εξετάζουν τις

ρυθμίσεις, τις στρατηγικές, τις διαδικασίες και τους μηχανισμούς που εφαρμόζουν τα πιστωτικά ιδρύματα και αξιολογούν τα εξής:

- κινδύνους τους οποίους τα ιδρύματα έχουν αναλάβει ή ενδέχεται να αναλάβουν·
- κινδύνους στους οποίους εκτίθεται το χρηματοπιστωτικό σύστημα εν γένει εξαιτίας του ιδρύματος·
- κινδύνους που εντοπίζονται κατά την άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων, λαμβάνοντας υπόψη τη φύση, την κλίμακα και την πολυπλοκότητα των δραστηριοτήτων ενός ιδρύματος.

32 Η διαδικασία εποπτικού ελέγχου και αξιολόγησης του EEM (βλ. Σχήμα 6) περιλαμβάνει τρία βασικά στοιχεία:

- ένα σύστημα αξιολόγησης κινδύνων (ΣΑΚ), το οποίο αξιολογεί τα επίπεδα και τους ελέγχους κινδύνου των πιστωτικών ιδρυμάτων·
- έναν ολοκληρωμένο έλεγχο της εσωτερικής διαδικασίας αξιολόγησης της κεφαλαιακής επάρκειας (Internal Capital Adequacy Assessment Process - ICAAP) και της εσωτερικής διαδικασίας αξιολόγησης της επάρκειας ρευστότητας (Internal Liquidity Adequacy Assessment Process - ILAAP)·
- μια μεθοδολογία ποσοτικού προσδιορισμού του κεφαλαίου και της ρευστότητας, η οποία αξιολογεί τις ανάγκες ενός πιστωτικού ιδρύματος σε κεφάλαιο και ρευστότητα με δεδομένα τα αποτελέσματα της αξιολόγησης κινδύνων.

- 33 Το σύστημα αξιολόγησης κινδύνων του EEM και ο ποσοτικός προσδιορισμός του κεφαλαίου και της ρευστότητας ακολουθούν μια προσέγγιση πολλαπλών βαθμίδων. Αποσκοπούν σε εποπτικές αξιολογήσεις βάσει ποσοτικών και ποιοτικών αναλύσεων. Βασίζονται σε ένα ευρύ φάσμα πληροφοριών με προσανατολισμό προς το παρελθόν και το μέλλον (π.χ. πιθανότητα χρεωκοπίας, ζημία σε περίπτωση χρεωκοπίας, ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων) και αξιοποιούν τη λεγόμενη προσέγγιση «οριοθετημένης κρίσης» ώστε να διασφαλίζεται η συνέπεια στο σύνολο του EEM και να δίνεται η δυνατότητα στους εμπειρογνώμονες να εξετάζουν την πολυπλοκότητα και ποικιλομορφία των καταστάσεων μέσα σε ένα σαφές και διαφανές πλαίσιο.
- 34 Οι κίνδυνοι στους οποίους εκτίθενται τα πιστωτικά ιδρύματα αξιολογούνται με γνώμονα τα επίπεδα κινδύνου και τα αντίστοιχα μέτρα ελέγχου και μετριασμού του κινδύνου. Ο επιχειρηματικός κίνδυνος και η κερδοφορία των πιστωτικών ιδρυμάτων, καθώς και η εσωτερική διακυβέρνησή τους και η συνολική διαχείριση κινδύνου, αξιολογούνται μέσα από μια περισσότερο ολιστική προοπτική. Όλες οι επιμέρους αξιολογήσεις ενσωματώνονται στη συνέχεια σε μια συνολική αξιολόγηση.

- 35 Ο ΕΕΜ ακολουθεί μια προσέγγιση βάσει κινδύνου ενώ επικεντρώνεται ταυτόχρονα στη συμμόρφωση προς τις κανονιστικές απαιτήσεις. Εφαρμόζει επίσης την αρχή της αναλογικότητας λαμβάνοντας υπόψη τον δυνητικό αντίκτυπο του πιστωτικού ιδρύματος στο χρηματοπιστωτικό σύστημα, την εγγενή επικινδυνότητά του και το εάν πρόκειται για μητρική εταιρεία, θυγατρική ή μεμονωμένο ίδρυμα. Αυτό οδηγεί σε διαφοροποίηση της συχνότητας και της έντασης όσον αφορά την αξιολόγηση του προφίλ κινδύνου του ιδρύματος κατά τη διάρκεια του έτους. Η αξιολόγηση του προφίλ κινδύνου μπορεί με τη σειρά της να οδηγήσει σε ένα ευρύ φάσμα εποπτικών ενεργειών και μέτρων, από βραχυπρόθεσμα, τα οποία λαμβάνονται αμέσως από την αρμόδια ΜΕΟ, μέχρι πιο μακροπρόθεσμα, τα οποία καλύπτονται από την έκθεση της διαδικασίας εποπτικού ελέγχου και αξιολόγησης και τον ετήσιο εποπτικό προγραμματισμό. Υπάρχει μια άμεση σχέση μεταξύ της συνολικής αξιολόγησης του προφίλ κινδύνου ενός ιδρύματος και του βαθμού εποπτικής παρακολούθησης.
- 36 Η ιχνηλασιμότητα και η υποχρέωση λογοδοσίας συνιστούν βασικά χαρακτηριστικά της όλης διαδικασίας εποπτικής αξιολόγησης. Οι κεφαλαιακές απαιτήσεις που ορίζονται υπό τον πυλώνα 1 των συμφωνιών της Βασιλείας αποτελούν τις ελάχιστες απαιτήσεις που πρέπει να πληρούνται από τα πιστωτικά ιδρύματα ανά πάσα στιγμή. Ως εκ τούτου, ο ΕΕΜ παρακολουθεί διαρκώς τη συμμόρφωση των ιδρυμάτων προς τις απαιτήσεις και θεωρεί επίσης τις κεφαλαιακές απαιτήσεις του πυλώνα 1 ως βάση. Τα εσωτερικά υποδείγματα που μπορούν να χρησιμοποιούν τα πιστωτικά ιδρύματα –με την προϋπόθεση της έγκρισης από τις εποπτικές αρχές– προκειμένου να υπολογίζουν τις κεφαλαιακές απαιτήσεις έναντι των κινδύνων του πυλώνα 1, επανεξετάζονται τακτικά από τον ΕΕΜ.
- 37 Επιπλέον, τα πιστωτικά ιδρύματα ενδέχεται να πρέπει να διατηρούν συμπληρωματικά κεφαλαιακά αποθέματα και αποθέματα ρευστότητας για κινδύνους που δεν καλύπτονται καθόλου ή δεν καλύπτονται πλήρως από τον πυλώνα 1. Τα πιστωτικά ιδρύματα πρέπει να χρησιμοποιούν για τον σκοπό αυτό τις εσωτερικές μεθόδους αξιολόγησης και υπολογισμού και τις εσωτερικές διαδικασίες αξιολόγησης της κεφαλαιακής επάρκειας και τις εσωτερικές διαδικασίες αξιολόγησης της επάρκειας ρευστότητας. Τα πιστωτικά ιδρύματα οφείλουν να τεκμηριώνουν προσεκτικά τις εν λόγω διαδικασίες και υπολογισμούς. Οφείλουν επίσης να θεσπίζουν επαρκείς δομές διακυβέρνησης ώστε να διασφαλίζουν την αξιοπιστία των αποτελεσμάτων των εσωτερικών διαδικασιών αξιολόγησης της κεφαλαιακής επάρκειας και της ρευστότητας. Ως εκ τούτου, στο πλαίσιο της διαδικασίας εποπτικού ελέγχου και αξιολόγησης προβλέπεται επίσης η διενέργεια μιας ολοκληρωμένης επανεξέτασης των εσωτερικών διαδικασιών αξιολόγησης της κεφαλαιακής επάρκειας και της ρευστότητας.

- 38 Όπως συστήνεται από τις κατευθυντήριες γραμμές¹² της EAT, ο EEM προσπαθεί να λαμβάνει ικανοποιητικές αποφάσεις στο πλαίσιο της διαδικασίας εποπτικού ελέγχου και αξιολόγησης χρησιμοποιώντας ένα ευρύ φάσμα πληροφοριών προερχόμενων από διάφορες πηγές. Σε αυτές περιλαμβάνονται οι τακτικές εκθέσεις των πιστωτικών ιδρυμάτων, οι εσωτερικές διαδικασίες αξιολόγησης της κεφαλαιακής επάρκειας και της ρευστότητας, η διάθεση των ιδρυμάτων για ανάληψη κινδύνων, οι εποπτικές ποσοτικοποιήσεις που χρησιμοποιούνται για την επαλήθευση και την αμφισβήτηση των εκτιμήσεων των πιστωτικών ιδρυμάτων, τα αποτελέσματα των αξιολογήσεων κινδύνου (π.χ. των αξιολογήσεων των επιπέδων και ελέγχων κινδύνου), τα αποτελέσματα των ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων και οι συνολικές προτεραιότητες της εποπτικής αρχής ως προς τους κινδύνους.
- 39 Οι εποπτικές ποσοτικοποιήσεις που υπολογίζονται προκειμένου να εκτιμηθούν οι κεφαλαιακές ανάγκες και οι ανάγκες ρευστότητας των ιδρυμάτων, καθώς και οι εσωτερικές διαδικασίες αξιολόγησης της κεφαλαιακής επάρκειας και της ρευστότητας, διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο, καθώς χρησιμοποιούνται ως βασικό στοιχείο της όλης διαδικασίας.
- 40 Ο EEM χρησιμοποιεί ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων από πάνω προς τα κάτω και από κάτω προς τα πάνω στο πλαίσιο της αξιολόγησης της επάρκειας κεφαλαίων και ρευστότητας¹³. Οι ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων είναι ένα βασικό εργαλείο με προσανατολισμό προς το μέλλον για την αξιολόγηση του βαθμού έκθεσης των ιδρυμάτων και της αντοχής τους σε δυσμενή αλλά βέβαια μελλοντικά γεγονότα. Μπορούν επίσης να χρησιμοποιούνται για να δοκιμάζεται η επάρκεια των διαδικασιών των πιστωτικών ιδρυμάτων για τη διαχείριση κινδύνων, ο στρατηγικός και κεφαλαιακός προγραμματισμός τους και η ευρωστία των επιχειρηματικών μοντέλων τους.
- 41 Βάσει όλων των πληροφοριών που εξετάζονται και αξιολογούνται κατά τη διάρκεια της διαδικασίας εποπτικού ελέγχου και αξιολόγησης, ο EEM αξιολογεί συνολικά την κεφαλαιακή επάρκεια και την επάρκεια ρευστότητας του πιστωτικού ιδρύματος και καταρτίζει τις σχετικές αποφάσεις (βλ. Σχήμα 6). Στο τέλος αυτής της διαδικασίας, διαμορφώνει μια συνολική εικόνα σχετικά με το επαρκές επίπεδο κεφαλαίων και ρευστότητας ενός δεδομένου ιδρύματος. Οι αποφάσεις της διαδικασίας εποπτικού ελέγχου και αξιολόγησης ενδέχεται επίσης να περιλαμβάνουν μέτρα ποιοτικού χαρακτήρα, π.χ. για την αντιμετώπιση αδυναμιών στη διαχείριση κινδύνων του πιστωτικού ιδρύματος. Το αποτέλεσμα αυτής της ανάλυσης και οι τυχόν απαραίτητες διορθωτικές ενέργειες ανακοινώνονται στο πιστωτικό ίδρυμα, στο οποίο δίνεται η ευκαιρία να υποβάλει γραπτά σχόλια στην ΕΚΤ σχετικά με τα πραγματικά

---

¹² <https://www.eba.europa.eu>

¹³ Τα πιστωτικά ιδρύματα οφείλουν επίσης να θεσπίζουν τα δικά τους προγράμματα ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων.

περιστατικά, τις τυχόν αντιρρήσεις και το νομικό έρεισμα της εποπτικής απόφασης της ΕΚΤ. Όπου αυτό ενδείκνυται, μπορούν να διεξάγονται ειδικές συνεδριάσεις με το πιστωτικό ίδρυμα προκειμένου να συζητούνται τα αποτελέσματα και οι διορθωτικές δράσεις που πρέπει να αναληφθούν.

- 42 Το αποτέλεσμα της διαδικασίας εποπτικού ελέγχου και αξιολόγησης για τα σημαντικά πιστωτικά ιδρύματα υποβάλλεται στο Εποπτικό Συμβούλιο. Για τα ιδρύματα με θυγατρικές σε χώρες της ΕΕ εκτός ΕΕΜ, η απόφαση αυτή λαμβάνεται από κοινού από όλες τις σχετικές αρμόδιες αρχές.
- 43 Το αποτέλεσμα της διαδικασίας εποπτικού ελέγχου και αξιολόγησης αποτελεί επίσης σημαντική συνεισφορά στον στρατηγικό και επιχειρησιακό προγραμματισμό του ΕΕΜ. Ειδικότερα, έχει άμεσο αντίκτυπο στο εύρος και στο βάθος των μη επιτόπιων και των επιτόπιων δραστηριοτήτων που εκτελούνται για ένα δεδομένο ίδρυμα. Ο εν λόγω προγραμματισμός ορίζεται ετησίως και αναθεωρείται σε εξαμηνιαία βάση.

3.4.4 ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ

- 44 Ως φυσικό συμπλήρωμα της καθημερινής ανάλυσης που διενεργούν οι ΜΕΟ όσον αφορά τους κινδύνους που αντιμετωπίζουν τα πιστωτικά ιδρύματα, διενεργείται επίσης οριζόντια ανάλυση κινδύνων από το ειδικό Τμήμα Ανάλυσης Κινδύνων, το οποίο παρέχει δείκτες συγκριτικής αξιολόγησης και συναφείς πληροφορίες σε επόπτες γραμμής.
- 45 Η αξιολόγηση των κινδύνων που αντιμετωπίζουν τα πιστωτικά ιδρύματα προϋποθέτει την κατανόηση του εξωτερικού πλαισίου στο οποίο λειτουργούν. Αυτό συνεπάγεται την εξέταση συστημικών κινδύνων, όπως εκείνοι που προέρχονται από διεθνείς ανισορροπίες ή από υπερβολική συγκέντρωση κινδύνων που μπορεί να οδηγήσει σε τομεακές φούσκες (π.χ. ακίνητα για κατοικία ή εμπορική χρήση). Η ανάλυση κινδύνων αξιοποιεί επίσης αναλύσεις που διενεργούνται από άλλες υπηρεσιακές μονάδες της ΕΚΤ και ειδικότερα τη μακροπροληπτική ανάλυση. Η τομεακή ανάλυση διευκολύνει επίσης την κατανόηση βασικών εξελίξεων της αγοράς.
- 46 Οι αναλύσεις κινδύνων που διενεργούνται από τις ΜΕΟ και από το ειδικό Τμήμα Ανάλυσης Κινδύνων αλληλοσυμπληρώνονται. Το Τμήμα Ανάλυσης Κινδύνων παρακολουθεί το συνολικό περιβάλλον κινδύνου του ΕΕΜ και παρέχει έγκαιρες και διεξοδικές αναλύσεις κινδύνων επί πιστωτικών ιδρυμάτων. Οι ΜΕΟ αποτελούν για το Τμήμα Ανάλυσης Κινδύνων σημαντική πηγή πληροφοριών για συγκεκριμένα ιδρύματα.

47 Η επαρκής, αξιόπιστη και ενημερωμένη εποπτεία και ανάλυση κινδύνων προϋποθέτει ακριβή εποπτικά δεδομένα. Ως εκ τούτου, τη ΕΚΤ διατηρεί στενή συνεργασία με τις ΕΑΑ και τις μονάδες που είναι αρμόδιες για την υποβολή εκθέσεων και οι οποίες είναι οι πρώτοι παραλήπτες των εποπτικών δεδομένων προς υποβολή. Οι υπηρεσίες υποβολής στοιχείων και στατιστικής της ΕΚΤ διενεργούν τους δικούς τους ελέγχους ποιότητας προτού τα δεδομένα χρησιμοποιηθούν για σκοπούς εποπτείας, ανάλυσης κινδύνων και λήψης αποφάσεων. Το πρόγραμμα του ΕΕΜ για την υποβολή εκθέσεων ορίζει τις προθεσμίες και τους τρόπους υποβολής λαμβάνοντας υπόψη τις εναρμονισμένες απαιτήσεις που ισχύουν για ολόκληρη την ΕΕ.

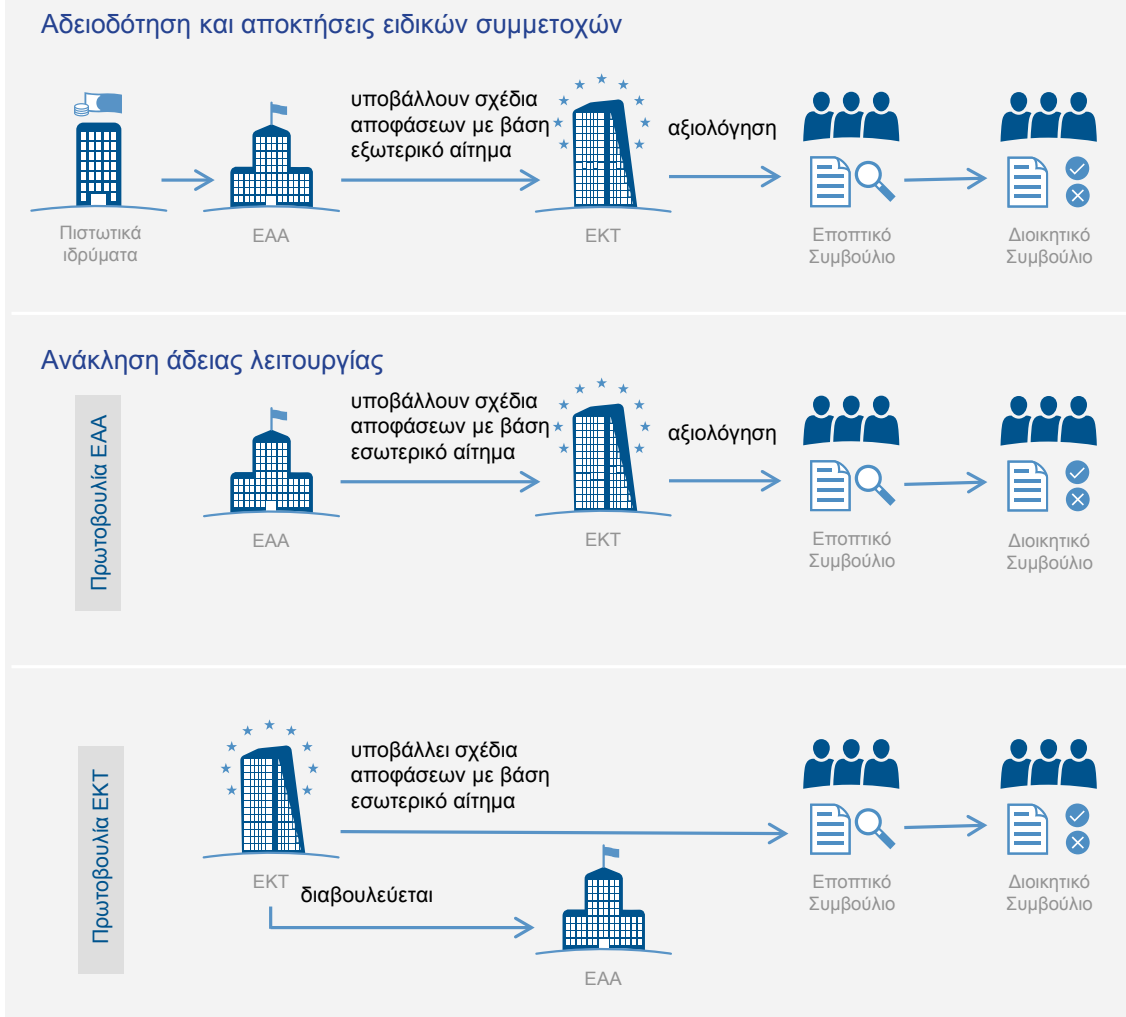
4 Η ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΤΗΣ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΣΤΟΝ ΕΕΜ

- 48 Ο κανονισμός ΕΕΜ κάνει λόγο για τη δημιουργία ενός «γνήσια ολοκληρωμένου εποπτικού μηχανισμού». Στην πράξη, αυτό υποδηλώνει καταρχάς ότι οι βασικές διαδικασίες είναι οι ίδιες για όλα τα πιστωτικά ιδρύματα – ανεξαρτήτως του εάν αυτά θεωρούνται «σημαντικά» ή «λιγότερο σημαντικά» – και αφορούν τόσο την ΕΚΤ όσο και τις ΕΑΑ. Υποδηλώνει επίσης την εφαρμογή μιας ενιαίας εποπτικής προσέγγισης. Κάθε πιστωτικό ίδρυμα το οποίο καλύπτεται από τον ΕΕΜ εποπτεύεται σύμφωνα με την ίδια μεθοδολογία και τηρουμένης της αρχής της αναλογικότητας. Οι κοινές διαδικασίες που εφαρμόζονται τόσο στα σημαντικά όσο και στα λιγότερο σημαντικά ιδρύματα, καθώς και οι προσεγγίσεις όσον αφορά την εποπτεία τους, περιγράφονται στη συνέχεια.

4.1 ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΕΙΣ, ΑΠΟΚΤΗΣΕΙΣ ΕΙΔΙΚΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΚΛΗΣΕΙΣ ΑΔΕΙΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

- 49 Η ΕΚΤ δύναται να χορηγεί και να ανακαλεί την άδεια λειτουργίας οποιουδήποτε πιστωτικού ιδρύματος και να αξιολογεί την απόκτηση συμμετοχών σε πιστωτικά ιδρύματα στη ζώνη του ευρώ. Αυτό γίνεται από κοινού με τις ΕΑΑ. Η ΕΚΤ οφείλει επίσης να διασφαλίζει τη συμμόρφωση προς τους τραπεζικούς κανόνες της ΕΕ και το ρυθμιστικό πλαίσιο της ΕΑΤ και, κατά συνέπεια, να εφαρμόζει το ευρωπαϊκό ενιαίο εγχειρίδιο κανόνων. Όπου αυτό ενδείκνυται δύναται επίσης να εξετάζει την πιθανότητα επιβολής πρόσθετων προληπτικών απαιτήσεων σε πιστωτικά ιδρύματα προκειμένου να διαφυλάσσει τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα. Η ΕΚΤ έχει θεσπίσει Τμήμα Αδειοδότησης, το οποίο είναι επιφορτισμένο με τα εν λόγω καθήκοντα.
- 50 Ο κανονισμός ΕΕΜ έχει θεσπίσει μια σειρά διαδικασιών, γνωστών ως «κοινές διαδικασίες», οι οποίες αποφασίζονται εν τέλει από την ΕΚΤ ανεξαρτήτως της σημασίας του εκάστοτε πιστωτικού ιδρύματος. Οι διαδικασίες αυτές είναι οι εφαρμοζόμενες στην περίπτωση εγκρίσεων για την ανάληψη της δραστηριότητας ενός πιστωτικού ιδρύματος, ανακλήσεων τέτοιων εγκρίσεων και αξιολόγησης των αποκτήσεων και πωλήσεων ειδικών συμμετοχών. Ο κανονισμός για το πλαίσιο ΕΕΜ ορίζει τον τρόπο με τον οποίο η ΕΚΤ και οι ΕΑΑ συμμετέχουν στις εν λόγω κοινές διαδικασίες (βλ. Σχήμα 7).

Σχήμα 7 Κοινές διαδικασίες

4.1.1 ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΗ ΚΑΙ ΕΓΚΡΙΣΗ ΑΠΟΚΤΗΣΕΩΝ ΕΙΔΙΚΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ

51 Οι κοινές διαδικασίες του ΕΕΜ διέπονται από τις ακόλουθες βασικές αρχές:

- Οι αιτήσεις αδειοδότησης και οι κοινοποιήσεις απόκτησης ειδικής συμμετοχής αποστέλλονται πάντα από την αιτούσα οντότητα στην αντίστοιχη ΕΑΑ: για τη χορήγηση νέας άδειας λειτουργίας, στην ΕΑΑ του κράτους μέλους όπου πρόκειται να εδρεύει το νέο πιστωτικό ίδρυμα, ενώ για την κοινοποίηση της πρόθεσης απόκτησης ειδικής συμμετοχής, στην ΕΑΑ του κράτους μέλους όπου εδρεύει το ίδρυμα το οποίο αποκτάται.

- Η ΕΑΑ γνωστοποιεί στην ΕΚΤ την παραλαβή αίτησης αδειοδότησης εντός 15 εργάσιμων ημερών. Όταν πρόκειται για κοινοποίηση πρόθεσης απόκτησης ειδικής συμμετοχής, η ΕΑΑ ενημερώνει σχετικά την ΕΚΤ το αργότερο πέντε εργάσιμες ημέρες μετά την αποστολή του αποδεικτικού παραλαβής στον αιτούντα. Επισημαίνεται ότι μια κοινή διαδικασία δεν μπορεί να οριστικοποιηθεί πριν από την υποβολή των απαιτούμενων πληροφοριών. Ως εκ τούτου, οι αιτούντες πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι αιτήσεις τους είναι πλήρεις και σωστά δομημένες. Εάν από την πρώτη εξέταση μιας αίτησης προκύπτουν παραλείψεις ή ανακρίβειες, η ΕΑΑ προς την οποία απευθύνεται η αίτηση ζητά αμέσως από τον αιτούντα να προβεί στις απαραίτητες τροποποιήσεις.
- Μετά την υποβολή των αιτήσεων και την εξακρίβωση της πληρότητάς τους, αυτές υποβάλλονται σε συμπληρωματική αξιολόγηση από την ΕΑΑ που τις έχει λάβει, από την ΕΚΤ και από τυχόν άλλες εμπλεκόμενες ΕΑΑ. Σκοπός της συγκεκριμένης αξιολόγησης είναι να διασφαλίζεται ότι όλα τα εμπλεκόμενα μέρη έχουν κατανοήσει εις βάθος το επιχειρηματικό μοντέλο και τη βιωσιμότητά του. Για τον σκοπό αυτό, η αξιολόγηση καλύπτει όλα τα κριτήρια που προβλέπονται από τη σχετική εθνική και ενωσιακή νομοθεσία.

52 Εφόσον η ΕΑΑ κρίνει ότι η αίτηση πληροί τις προϋποθέσεις της εθνικής νομοθεσίας για τη χορήγηση άδειας λειτουργίας, προτείνει στην ΕΚΤ σχέδιο απόφασης το οποίο περιλαμβάνει την αξιολόγηση και τις συστάσεις της ΕΑΑ. Όσον αφορά τις αποκτήσεις ειδικών συμμετοχών, η ΕΑΑ προτείνει στην ΕΚΤ σχέδιο απόφασης για την εναντίωση ή τη μη εναντίωση στην απόκτηση. Εναπόκειται στην ΕΚΤ να λάβει την τελική απόφαση έγκρισης ή απόρριψης με βάση τη συνήθη διαδικασία λήψης αποφάσεων. Όταν μια αίτηση πρόκειται να απορριφθεί ή όταν πρέπει να επιβληθούν συμπληρωματικοί όροι, διενεργείται η προβλεπόμενη διαδικασία ακρόασης. Εφόσον έχει εκδοθεί τελική απόφαση, ο αιτών ενημερώνεται είτε από την ΕΑΑ που χειρίζεται την αίτηση (όταν αυτή αφορά χορήγηση άδειας λειτουργίας) είτε από την ΕΚΤ (όταν επιδιώκεται απόκτηση ειδικής συμμετοχής).

4.1.2 ΑΝΑΚΛΗΣΗ ΑΔΕΙΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

53 Τόσο η ΕΚΤ όσο και οι ΕΑΑ των συμμετεχόντων κρατών μελών όπου εδρεύουν τα πιστωτικά ιδρύματα μπορούν να προτείνουν την ανάκληση της άδειας λειτουργίας μιας τράπεζας. Οι ΕΑΑ μπορούν να προτείνουν ανάκληση άδειας κατόπιν αίτησης του ενδιαφερόμενου πιστωτικού ιδρύματος ή, σε άλλες περιπτώσεις, με δική τους πρωτοβουλία σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία. Η ΕΚΤ δύναται να εισηγείται ανάκληση στις περιπτώσεις που ορίζονται από τη σχετική ενωσιακή νομοθεσία. Όταν προτείνεται η ανάκληση μιας άδειας λειτουργίας, η ΕΚΤ και οι σχετικές ΕΑΑ διενεργούν διαβουλεύσεις. Σκοπός των διαβουλεύσεων αυτών είναι να

διασφαλίζεται ότι, πριν από τη λήψη απόφασης, παρέχεται επαρκής χρόνος στους σχετικούς φορείς (ΕΑΑ, εθνικές αρχές εξυγίανσης και ΕΚΤ) προκειμένου να αναλύσουν και να σχολιάσουν την πρόταση, να εγείρουν πιθανές αντιρρήσεις και να προβούν στις απαραίτητες κινήσεις και αποφάσεις ώστε να συνεχιστεί η δραστηριότητα του ιδρύματος ή να προχωρήσουν σε εξυγίανση, εάν αυτό κρίνεται σκόπιμο.

- 54 Μετά τη διαβούλευση, η προτείνουσα αρχή συντάσσει ένα σχέδιο απόφασης το οποίο εξηγεί το σκεπτικό της προτεινόμενης ανάκλησης της άδειας και μεταφέρει τα αποτελέσματα της διαβούλευσης. Στη συνέχεια, την τελική απόφαση λαμβάνει η ΕΚΤ.
- 55 Πριν από την υποβολή της πρότασης σχεδίου απόφασης στην ΕΚΤ, το εποπτευόμενο ίδρυμα καλείται να εκφράσει και τη δική του άποψη για το θέμα και παρέχεται σε αυτό η δυνατότητα ακρόασης από την ΕΚΤ. Μετά τη λήψη της από την ΕΚΤ, η τελική απόφαση κοινοποιείται στο πιστωτικό ίδρυμα, στην αντίστοιχη ΕΑΑ και στην εθνική αρχή εξυγίανσης.

4.2 ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΤΩΝ ΣΗΜΑΝΤΙΚΩΝ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

4.2.1 ΕΠΟΠΤΙΚΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

- 56 Ο προγραμματισμός των εποπτικών δραστηριοτήτων αποφασίζεται μέσω μιας «διαδικασίας δύο σταδίων»: στρατηγικός προγραμματισμός και επιχειρησιακός προγραμματισμός. Ο στρατηγικός προγραμματισμός συντονίζεται από το Τμήμα Σχεδιασμού και Συντονισμού Προγραμμάτων Εποπτικής Εξέτασης της ΕΚΤ. Περιλαμβάνει τον καθορισμό των στρατηγικών προτεραιοτήτων και τα σημεία επικέντρωσης του εποπτικού έργου για τους επόμενους 12 έως 18 μήνες. Πιο συγκεκριμένα, λαμβάνει υπόψη παράγοντες όπως η αξιολόγηση των κινδύνων και των αδυναμιών του χρηματοπιστωτικού τομέα, οι οδηγίες και συστάσεις που εκδίδονται από άλλες ευρωπαϊκές αρχές, ιδίως από το ΕΣΣΚ και την ΕΑΤ, τα πορίσματα των ΜΕΟ μέσω της διαδικασίας εποπτικού ελέγχου και αξιολόγησης και οι προτεραιότητες που τονίζονται από τις σχετικές ΕΑΑ. Το στρατηγικό σχέδιο περιγράφει τη φύση, το βάθος και τη συχνότητα των δραστηριοτήτων που πρέπει να περιλαμβάνονται στα επιμέρους προγράμματα εποπτικής εξέτασης, όπως αυτά ορίζονται για κάθε σημαντικό πιστωτικό ίδρυμα.
- 57 Ο επιχειρησιακός προγραμματισμός γίνεται από τις ΜΕΟ υπό τον συντονισμό του Τμήματος Σχεδιασμού και Συντονισμού Προγραμμάτων Εποπτικής Εξέτασης της ΕΚΤ. Οι ΜΕΟ καταρτίζουν επιμέρους προγράμματα εποπτικής εξέτασης, τα οποία ορίζουν τα κύρια καθήκοντα και δραστηριότητες για τους επόμενους 12 μήνες, τα κατά προσέγγιση χρονοδιαγράμματα και στόχους, την ανάγκη για επιτόπιες επιθεωρήσεις και τους ελέγχους σχετικά με τα εσωτερικά μοντέλα. Το Τμήμα Σχεδιασμού και Συντονισμού Προγραμμάτων Εποπτικής Εξέτασης μαζί με τις σχετικές οριζόντιες υπηρεσίες και τις ΕΑΑ, συντονίζει τη

διάθεση των πόρων και της εμπειρογνομosύνης του EEM ώστε να διασφαλίζεται ότι κάθε ΜΕΟ έχει τη δυνατότητα να εκτελεί τα ετήσια εποπτικά καθήκοντα και δραστηριότητές της. Παρότι τα κύρια στοιχεία των επιμέρους προγραμμάτων εποπτικής εξέτασης συζητούνται με το ενδιαφερόμενο πιστωτικό ίδρυμα εκ των προτέρων, οι ΜΕΟ έχουν πάντα τη δυνατότητα να εκτελούν έκτακτα καθήκοντα και δραστηριότητες που δεν περιλαμβάνονται στο εποπτικό σχέδιο, ιδίως για την αντιμετώπιση ταχέως μεταβαλλόμενων κινδύνων που αφορούν συγκεκριμένα ιδρύματα ή το ευρύτερο σύστημα.

- 58 Υπάρχουν διάφορα εργαλεία για την εκτέλεση των βασικών εποπτικών δραστηριοτήτων. Κατά τη διαδικασία της καθημερινής εποπτείας, οι ΜΕΟ αναλύουν τις εποπτικές εκθέσεις, τις οικονομικές καταστάσεις και τα εσωτερικά έγγραφα των εποπτευόμενων ιδρυμάτων· συγκαλούν τακτικές και έκτακτες συνεδριάσεις με τα εποπτευόμενα πιστωτικά ιδρύματα με συμμετέχοντες από διάφορες βαθμίδες του προσωπικού· διενεργούν συνεχιζόμενες αναλύσεις κινδύνου και συνεχιζόμενες αναλύσεις εγκεκριμένων μοντέλων κινδύνου· επίσης αναλύουν και αξιολογούν τα σχέδια ανάκαμψης των πιστωτικών ιδρυμάτων. Το Πλαίσιο 5 εξηγεί τους κανονισμούς που ορίζουν ποιες γλώσσες μπορούν να χρησιμοποιούν τα πιστωτικά ιδρύματα στην επικοινωνία τους με την ΕΚΤ.

Πλαίσιο 5 Γλωσσικό καθεστώς του EEM

Δυνάμει του άρθρου 24 του κανονισμού για το πλαίσιο EEM, οποιοδήποτε έγγραφο που αποστέλλει στην ΕΚΤ εποπτευόμενη οντότητα (ή άλλο νομικό ή φυσικό πρόσωπο που υπόκειται ατομικά σε εποπτικές διαδικασίες της ΕΚΤ) μπορεί να συντάσσεται σε οποιαδήποτε από τις επίσημες γλώσσες της ΕΕ.

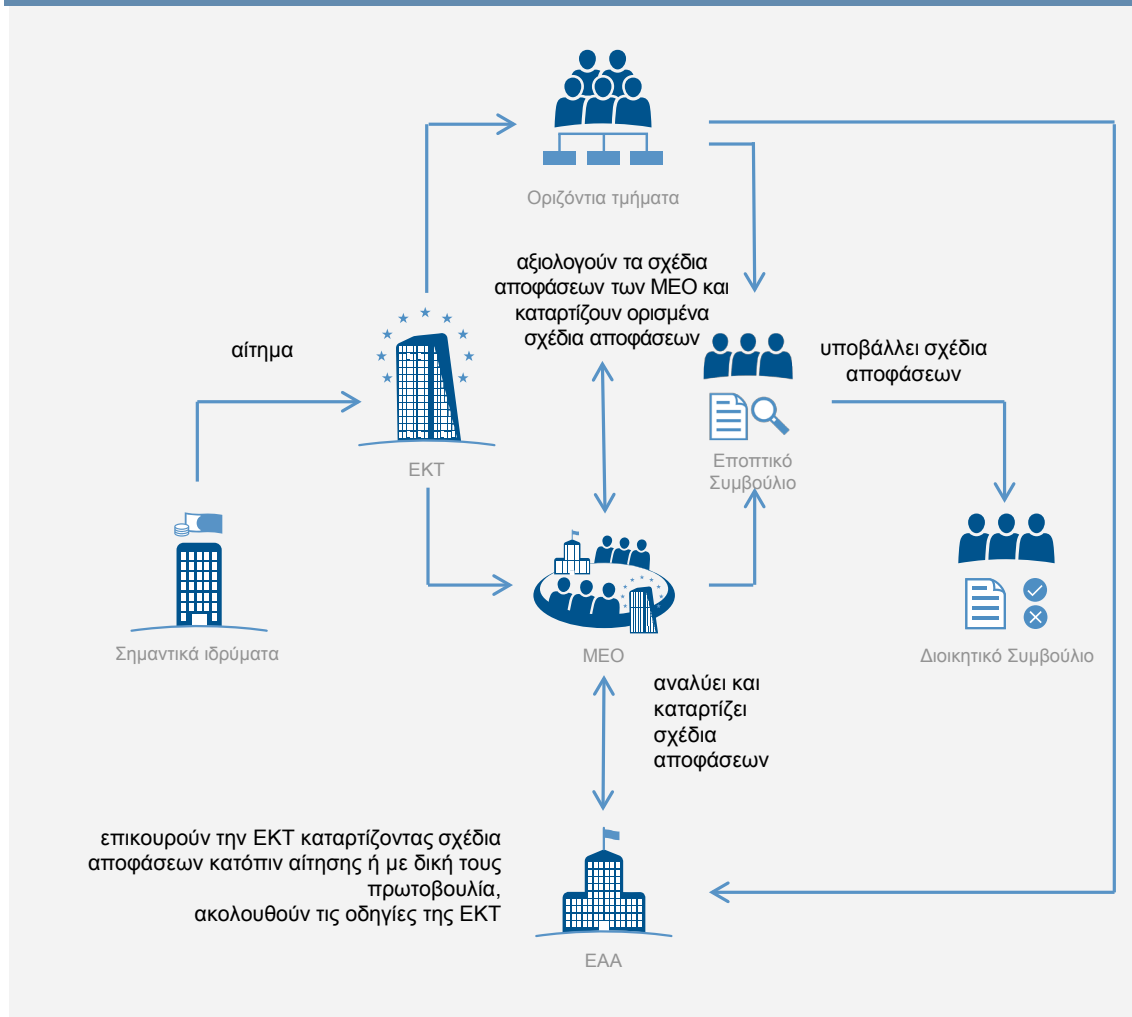
Η ΕΚΤ, οι εποπτευόμενες οντότητες και κάθε άλλο νομικό ή φυσικό πρόσωπο που υπόκειται ατομικά σε εποπτικές διαδικασίες της ΕΚΤ μπορούν συμφωνήσουν να χρησιμοποιούν αποκλειστικά μια επίσημη γλώσσα της Ένωσης στην έγγραφη επικοινωνία τους. Εφόσον ένα πιστωτικό ίδρυμα ανακαλέσει τη συγκεκριμένη συμφωνία, η αλλαγή αυτή επηρεάζει μόνον τα στάδια της εποπτικής διαδικασίας της ΕΚΤ που δεν έχουν ολοκληρωθεί κατά τον χρόνο της ανάκλησης.

Όπου συμμετέχοντες σε ακρόαση ζητούν να ακουστούν σε επίσημη γλώσσα της Ένωσης διαφορετική από αυτή στην οποία διεξάγεται η εποπτική διαδικασία της ΕΚΤ, ειδοποιείται εγκαίρως η ΕΚΤ για τη συγκεκριμένη απαίτηση, ούτως ώστε να προβεί στις απαραίτητες διευθετήσεις.

4.2.2 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΑΙΤΗΣΕΙΣ, ΤΑ ΑΙΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΙΣ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

59 Η γενική διαδικασία για τις αιτήσεις, τα αιτήματα και τις κοινοποιήσεις (δηλαδή τα «αιτήματα χορήγησης άδειας») για τα σημαντικά πιστωτικά ιδρύματα περιγράφεται στο Σχήμα 8. Η διαδικασία ξεκινά όταν ένα πιστωτικό ίδρυμα υποβάλει αίτημα χορήγησης άδειας. Η ΜΕΟ – εφόσον απαιτείται, σε στενή συνεργασία με το αντίστοιχο οριζόντιο τμήμα – ελέγχει εάν το αίτημα περιλαμβάνει όλες τις σχετικές πληροφορίες και έγγραφα. Εάν είναι απαραίτητο, μπορεί να ζητήσει συμπληρωτικές πληροφορίες από το πιστωτικό ίδρυμα. Η ΜΕΟ και το αντίστοιχο οριζόντιο τμήμα ελέγχουν εάν το αίτημα ανταποκρίνεται στις εποπτικές απαιτήσεις που προβλέπονται από τη σχετική νομοθεσία, δηλαδή τους νόμους της ΕΕ ή τα αντίστοιχα νομοθετήματα σε εθνικό επίπεδο. Μετά την ολοκλήρωση αυτής της ανάλυσης και τη λήψη απόφασης, η ΕΚΤ γνωστοποιεί το αποτέλεσμα στον αιτούντα.

Σχήμα 8 Γενική διαδικασία για τα αιτήματα, τις κοινοποιήσεις και τις αιτήσεις

- 60 Για άλλες διεργασίες, όπως το «ενιαίο διαβατήριο», η έγκριση εσωτερικών μοντέλων και ο διορισμός νέων διευθυντών, πρέπει να ακολουθούνται διαφορετικές διαδικασίες. Αυτές περιγράφονται λεπτομερέστερα στη συνέχεια.

4.2.3 ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΣΤΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΤΟΥ ΕΕΜ

- 61 Εάν ένα σημαντικό¹⁴ πιστωτικό ίδρυμα που εδρεύει σε συμμετέχον κράτος μέλος επιθυμεί να εγκαταστήσει υποκατάστημα στην επικράτεια άλλου συμμετέχοντος κράτους μέλους μέσω της διαδικασίας του «ενιαίου διαβατηρίου»¹⁵, οφείλει να ενημερώσει την ΕΑΑ του συμμετέχοντος κράτους μέλους στο οποίο διατηρεί την έδρα του και να υποβάλει τα απαραίτητα έγγραφα. Μόλις παραλάβει αυτή την κοινοποίηση, η ΕΑΑ ενημερώνει αμέσως το Τμήμα Αδειοδότησης της ΕΚΤ, το οποίο αξιολογεί την επάρκεια της διοικητικής δομής υπό το πρίσμα των προβλεπόμενων δραστηριοτήτων. Εφόσον δεν έχει ληφθεί διαφορετική απόφαση από την ΕΚΤ εντός δύο μηνών από την παραλαβή της κοινοποίησης του πιστωτικού ιδρύματος, το σημαντικό ίδρυμα δύναται να εγκαταστήσει το υποκατάστημα και να ξεκινήσει τις δραστηριότητές του. Ένα πιστωτικό ίδρυμα που εδρεύει σε συμμετέχον κράτος μέλος και επιθυμεί να εγκαταστήσει υποκατάστημα ή να ασκήσει το δικαίωμα παροχής υπηρεσιών στην επικράτεια μη συμμετέχοντος κράτους μέλους ενημερώνει την αρμόδια ΕΑΑ σχετικά με την πρόθεσή του. Μόλις παραλάβει τη σχετική κοινοποίηση από το σημαντικό ίδρυμα, η αρμόδια ΕΑΑ ενημερώνει αμέσως την ΕΚΤ, η οποία τότε διενεργεί την απαιτούμενη αξιολόγηση.

4.2.4 ΕΣΩΤΕΡΙΚΑ ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΑ

- 62 Η οδηγία σχετικά με τις κεφαλαιακές απαιτήσεις ορίζει δύο διαφορετικούς τύπους εποπτικής δραστηριότητας όσον αφορά τα εσωτερικά υποδείγματα που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό των ελάχιστων κεφαλαιακών απαιτήσεων: εκείνες που αφορούν την έγκριση τέτοιων μοντέλων (ή ουσιαστικές αλλαγές/επεκτάσεις τους) και εκείνες που αφορούν την εποπτεία των υποδειγμάτων σε συνεχή βάση.
- 63 Η γενική διαδικασία της έγκρισης των εσωτερικών υποδειγμάτων για τον υπολογισμό των ελάχιστων κεφαλαιακών απαιτήσεων δυνάμει του κανονισμού σχετικά με τις κεφαλαιακές απαιτήσεις για τις σημαντικές και λιγότερο σημαντικές τράπεζες περιλαμβάνει διάφορα στάδια, με την ΜΕΟ ως το σημείο επαφής για τα σημαντικά ιδρύματα, επικουρούμενη από το Τμήμα

¹⁴ Τα λιγότερο σημαντικά πιστωτικά ιδρύματα πρέπει να γνωστοποιούν την πρόθεσή τους να εγκαταστήσουν υποκατάστημα ή να παρέχουν υπηρεσίες εντός του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου στην αντίστοιχη ΕΑΑ.

¹⁵ Τα «ενιαία ευρωπαϊκά διαβατήρια» είναι ένα σύστημα που επιτρέπει σε φορείς χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών νόμιμα εγκατεστημένους σε ένα κράτος μέλος της ΕΕ να εγκαθίστανται/παρέχουν υπηρεσίες σε άλλο κράτος μέλος χωρίς περαιτέρω προϋποθέσεις άδειας λειτουργίας.

Εσωτερικών Υποδειγμάτων της ΕΚΤ. Για τα λιγότερο σημαντικά ιδρύματα, οι ΕΑΑ αποτελούν το σημείο επαφής. Όπου αυτό ενδείκνυται, διεξάγονται συζητήσεις με το πιστωτικό ίδρυμα ώστε να αντιμετωπίζονται κρίσιμα ζητήματα και να καταρτίζεται το επιχειρησιακό χρονοδιάγραμμα της διαδικασίας έγκρισης.

- 64 Η ΜΕΟ, με την υποστήριξη του Τμήματος Εσωτερικών Υποδειγμάτων της ΕΚΤ, ελέγχει εάν το πιστωτικό ίδρυμα συμμορφώνεται προς τις νομικές απαιτήσεις και τις σχετικές κατευθυντήριες γραμμές της ΕΑΤ. Σε αυτό το στάδιο, τα πιστωτικά ιδρύματα πρέπει να είναι έτοιμα για μια εντατική επικοινωνία και συνεργασία προκειμένου η διαδικασία να είναι ομαλή και αποτελεσματική για όλα τα εμπλεκόμενα μέρη. Η εν λόγω διαδικασία περιλαμβάνει μια σειρά εργαλείων, μεταξύ των οποίων επιτόπιες και μη αξιολογήσεις. Οι συγκεκριμένες δραστηριότητες εκτελούνται από μια ειδική για τον σκοπό αυτό ομάδα έργου, η οποία είναι υπεύθυνη για τη συνολική διαδικασία αξιολόγησης υποδειγμάτων. Οι ομάδες έργου μπορούν να απαρτίζονται από μέλη των ΜΕΟ, εμπειρογνώμονες από τα οριζόντια τμήματα της ΕΚΤ και εμπειρογνώμονες ειδικούς σε θέματα υποδειγμάτων από τις ΕΑΑ, ενώ οι επικεφαλής τους είναι υπεύθυνοι έργου που λογοδοτούν στον συντονιστή της ΜΕΟ.
- 65 Βάσει της έκθεσης της ομάδας έργου, η ΜΕΟ, επικουρούμενη από το Τμήμα Εσωτερικών Υποδειγμάτων της ΕΚΤ, συντάσσει μια πρόταση για σχέδιο απόφασης προς έγκριση από το Εποπτικό Συμβούλιο και το Διοικητικό Συμβούλιο. Η πρόταση περιλαμβάνει τις απόψεις της ΜΕΟ σχετικά με την έγκριση (ή την απόρριψη) της χρήσης εσωτερικών υποδειγμάτων για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων. Η έγκριση ενδέχεται να συνοδεύεται από προϋποθέσεις, όπως πρόσθετες υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων και συμπληρωματικά εποπτικά μέτρα.
- 66 Επιπλέον, ο στόχος της εποπτείας των υποδειγμάτων σε συνεχή βάση είναι να παρακολουθείται επισταμένα η διαρκής συμμόρφωση ενός πιστωτικού ιδρύματος προς τις ισχύουσες απαιτήσεις. Περιλαμβάνει εκθέσεις ανάλυσης κινδύνου, κεφαλαιακές εκθέσεις ή άλλες εκθέσεις με βάση τα υποδείγματα, την ανάλυση των επικυρώσεων των υποδειγμάτων του πιστωτικού ιδρύματος και την αξιολόγηση (επουσιωδών) αλλαγών των υποδειγμάτων. Προβλέπεται επίσης μια πλήρης επανεξέταση των εσωτερικών υποδειγμάτων με ειδική έμφαση στην καταλληλότητά τους από πλευράς βέλτιστων πρακτικών και αλλαγών στις επιχειρηματικές στρατηγικές, η οποία γίνεται τακτικά, τουλάχιστον ανά τριετία. Η επανεξέταση θα γίνεται από την ΜΕΟ, εφόσον κρίνεται σκόπιμο με την υποστήριξη του Τμήματος Εσωτερικών Υποδειγμάτων. Η ετήσια συγκριτική αξιολόγηση που προβλέπεται από το άρθρο 78 της οδηγίας σχετικά με τις κεφαλαιακές απαιτήσεις διενεργείται από την ΕΑΤ και τον ΕΕΜ ως αρμόδια αρχή.

4.2.5 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΛΛΗΛΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ

- 67 Η αξιολόγηση της καταλληλότητας των μελών των διοικητικών οργάνων¹⁶ των σημαντικών και λιγότερο σημαντικών πιστωτικών ιδρυμάτων αποτελεί σημαντικό στοιχείο των εποπτικών δραστηριοτήτων. Τα μέλη αυτά οφείλουν να έχουν πάντοτε καλή φήμη και να διαθέτουν επαρκείς γνώσεις, δεξιότητες και εμπειρία κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους. Σε περίπτωση αρχικής αδειοδότησης (χορήγησης άδειας λειτουργίας) ενός πιστωτικού ιδρύματος, η αξιολόγηση της καταλληλότητας εκτελείται ως μέρος της διαδικασίας αδειοδότησης.
- 68 Οι αλλαγές στη σύνθεση του διοικητικού οργάνου ενός σημαντικού πιστωτικού ιδρύματος δηλώνονται στη σχετική ΕΑΑ, η οποία ενημερώνει τη σχετική ΜΕΟ και το Τμήμα Αδειοδότησης της ΕΚΤ, οι οποίες και συλλέγουν μαζί με το προσωπικό της ΕΑΑ τα απαραίτητα έγγραφα (όπου περιλαμβάνεται ενδεχομένως και μια συνέντευξη του υποψήφιου μέλους). Με τη συνδρομή της ΕΑΑ, η ΜΕΟ και το Τμήμα Αδειοδότησης διενεργούν από κοινού την αξιολόγηση και στη συνέχεια υποβάλλουν λεπτομερή πρόταση στο Διοικητικό Συμβούλιο και στο Εποπτικό Συμβούλιο της ΕΚΤ προς λήψη απόφασης.

4.2.6 ΕΠΙΤΟΠΙΕΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΙΣ

- 69 Ο ΕΕΜ διενεργεί επιτόπιες επιθεωρήσεις στις εγκαταστάσεις των πιστωτικών ιδρυμάτων, οι οποίες περιλαμβάνουν τη διεξοδική εξέταση των κινδύνων, των ελέγχων κινδύνων και της διακυβέρνησης και οι οποίες έχουν προκαθορισμένο πεδίο εφαρμογής και χρονοδιάγραμμα. Οι εν λόγω επιθεωρήσεις γίνονται βάσει κινδύνου και είναι αναλογικές.
- 70 Η ΕΚΤ έχει συγκροτήσει ένα Τμήμα Κεντρικής Διαχείρισης Επιτόπιων Επιθεωρήσεων, το οποίο είναι – μεταξύ άλλων – υπεύθυνο για τον προγραμματισμό των επιτόπιων επιθεωρήσεων σε ετήσια βάση.
- 71 Η ανάγκη διενέργειας επιθεώρησης καθορίζεται από την ΜΕΟ στο πλαίσιο του προγράμματος εποπτικής εξέτασης και προγραμματίζεται σε στενή συνεργασία με το Τμήμα Σχεδιασμού και Συντονισμού Προγραμμάτων Εποπτικής Εξέτασης της ΕΚΤ. Το πεδίο εφαρμογής και η συχνότητα των επιτόπιων επιθεωρήσεων προτείνονται από τις ΜΕΟ, λαμβανομένης υπόψη της συνολικής εποπτικής στρατηγικής, του προγράμματος εποπτικής εξέτασης και των

---

¹⁶ Δυνάμει της οδηγίας σχετικά με τις κεφαλαιακές απαιτήσεις IV ως «διοικητικό όργανο» νοείται το όργανο ή τα όργανα ενός ιδρύματος, τα οποία (i) ορίζονται δυνάμει του εθνικού δικαίου, (ii) εξουσιοδοτούνται να καθορίζουν τη στρατηγική, τους στόχους και τη γενική κατεύθυνση του ιδρύματος, (iii) επιβλέπουν και παρακολουθούν τη λήψη αποφάσεων από τη διοίκηση, και (iv) περιλαμβάνουν τα πρόσωπα που πράγματι διευθύνουν την επιχειρηματική δραστηριότητα του ιδρύματος. Από αυτή την άποψη, το «διοικητικό όργανο» θα πρέπει να νοείται ότι έχει διοικητικά και εποπτικά καθήκοντα. Καθώς η αρμοδιότητα και η δομή των διοικητικών οργάνων διαφέρουν μεταξύ κρατών μελών (δομή μίας βαθμίδας έναντι συστήματος δύο βαθμίδων), ανατίθενται χωριστά καθήκοντα στις διαφορετικές οντότητες εντός του ίδιου διοικητικού οργάνου.

χαρακτηριστικών του πιστωτικού ιδρύματος (συγκεκριμένα, του μεγέθους, της φύσης των δραστηριοτήτων, της αντίληψης περί κινδύνου και των διαπιστωμένων αδυναμιών). Πέραν των προγραμματισμένων αυτών επιθεωρήσεων, μπορούν να διενεργούνται και έκτακτες, λόγω π.χ. κάποιου γεγονότος ή συμβάντος που έχει προκύψει ξαφνικά σε ένα πιστωτικό ίδρυμα και απαιτεί άμεση εποπτική δράση. Εάν κρίνεται απαραίτητο, διενεργούνται κι άλλες επιθεωρήσεις σε συνέχεια προηγούμενων για την αξιολόγηση της προόδου ενός πιστωτικού ιδρύματος όσον αφορά την εφαρμογή δράσεων αποκατάστασης ή διορθωτικών μέτρων που προέκυψαν από προηγούμενη προγραμματισμένη ή έκτακτη επιθεώρηση.

72 Κατά κανόνα, ο σκοπός των επιτόπιων επιθεωρήσεων είναι:

- να εξετάζεται και να αξιολογείται το επίπεδο, η φύση και τα χαρακτηριστικά των εγγενών κινδύνων, λαμβανομένης υπόψη της αντίληψης περί κινδύνου·
- να εξετάζεται και να αξιολογείται η καταλληλότητα και η ποιότητα της εταιρικής διακυβέρνησης και του πλαισίου εσωτερικού ελέγχου του πιστωτικού ιδρύματος δεδομένης της φύσης της δραστηριότητάς του και των κινδύνων·
- να αξιολογούνται τα συστήματα ελέγχου και οι διαδικασίες διαχείρισης κινδύνων, με έμφαση στον εντοπισμό αδυναμιών ή ευάλωτων σημείων που ενδέχεται να έχουν αντίκτυπο στην επάρκεια κεφαλαίων και ρευστότητας του ιδρύματος·
- να εξετάζεται η ποιότητα των στοιχείων των ισολογισμών και η οικονομική κατάσταση του πιστωτικού ιδρύματος·
- να αξιολογείται η συμμόρφωση προς τους τραπεζικούς κανονισμούς·
- να επανεξετάζονται θέματα όπως οι βασικοί κίνδυνοι, οι έλεγχοι και η διακυβέρνηση.

73 Η ΕΚΤ δύναται να διενεργεί διάφορα είδη επιθεωρήσεων. Ενώ οι πλήρεις επιθεωρήσεις καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα κινδύνων και δραστηριοτήτων του εμπλεκόμενου πιστωτικού ιδρύματος προκειμένου να διαμορφωθεί μια ολοκληρωμένη εικόνα της κατάστασής του, οι στοχευμένες επιθεωρήσεις επικεντρώνονται σε ένα συγκεκριμένο μέρος της δραστηριότητας του πιστωτικού ιδρύματος ή σε συγκεκριμένο ζήτημα ή κίνδυνο. Οι θεματικές επιθεωρήσεις επικεντρώνονται σε ένα και μόνο ζήτημα (π.χ. τομέα δραστηριότητας, είδη συναλλαγών) μιας ευρύτερης ομάδας ομοειδών πιστωτικών ιδρυμάτων. Για παράδειγμα, οι ΜΕΟ μπορούν να ζητήσουν μια θεματική εξέταση ενός συγκεκριμένου ελέγχου κινδύνου ή της διαδικασίας διακυβέρνησης διαφόρων ιδρυμάτων. Θεματικές εξετάσεις μπορούν επίσης να γίνονται βάσει μακροπροληπτικών και τομεακών αναλύσεων που εντοπίζουν κινδύνους ως προς τη

χρηματοπιστωτική σταθερότητα λόγω εξασθένησης διαφόρων οικονομικών τομέων ή λόγω της διασποράς επικίνδυνων πρακτικών στον τραπεζικό τομέα.

- 74 Η σύνθεση της ομάδας – από πλευράς μεγέθους, δεξιοτήτων, εμπειρογνομosύνης και αρχαιότητας – θα προσαρμόζεται στις ιδιαιτερότητες κάθε επιθεώρησης. Η στελέχωση των ομάδων επιθεώρησης γίνεται από την ΕΚΤ σε στενή συνεργασία με τις ΕΑΑ. Ο επικεφαλής της ομάδας επιθεώρησης (επικεφαλής αποστολής) και οι επιθεωρητές διορίζονται από την ΕΚΤ σε συνεννόηση με τις ΕΑΑ. Μέλη της ΜΕΟ μπορούν να συμμετέχουν σε επιθεωρήσεις ως επιθεωρητές, αλλά όχι ως επικεφαλής αποστολής, προκειμένου να διασφαλίζεται ότι οι επιτόπιες επιθεωρήσεις διενεργούνται με ανεξάρτητο τρόπο. Εφόσον κρίνεται αναγκαίο και σκόπιμο, η ΕΚΤ μπορεί να προσφεύγει σε εξωτερικούς εμπειρογνώμονες. Το αποτέλεσμα των επιτόπιων επιθεωρήσεων λαμβάνει τη μορφή έγγραφης έκθεσης η οποία περιέχει πληροφορίες σχετικά με τους τομείς που επιθεωρήθηκαν και τα σχετικά πορίσματα. Η έκθεση υπογράφεται από τον επικεφαλής της αποστολής και αποστέλλεται στην ΜΕΟ και στις εμπλεκόμενες ΕΑΑ. Βάσει αυτής της έκθεσης, η ΜΕΟ καλείται να συντάξει συστάσεις. Η ΜΕΟ αποστέλλει στη συνέχεια την έκθεση και τις συστάσεις της στο πιστωτικό ίδρυμα και συγκαλεί συνήθως μια τελική σύσκεψη με το πιστωτικό ίδρυμα.
- 75 Δυνάμει του κανονισμού ΕΕΜ, η ΕΚΤ μπορεί ανά πάσα στιγμή να κάνει χρήση των εξουσιών επιθεώρησης έναντι και των λιγότερο σημαντικών τραπεζών. Οι εξουσίες αυτές περιλαμβάνουν επίσης τη δυνατότητα διενέργειας επιτόπιων επιθεωρήσεων.

4.2.7 ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΡΙΣΕΩΝ

- 76 Με τη μεταφορά της οδηγίας για την ανάκαμψη και την εξυγίανση των τραπεζών (Bank Recovery and Resolution Directive - BRRD) στο εθνικό δίκαιο, η ΕΚΤ θα μπορεί, ως αρχή τραπεζικής εποπτείας, να αντιδρά εγκαίρως όταν ένα πιστωτικό ίδρυμα δεν πληροί, ή ενδέχεται να πάψει να πληροί, τις απαιτήσεις της οδηγίας σχετικά με τις κεφαλαιακές απαιτήσεις IV και του κανονισμού σχετικά με τις κεφαλαιακές απαιτήσεις και να διασφαλίζει τη θέσπιση, εκ μέρους των πιστωτικών ιδρυμάτων, αξιόπιστων σχεδίων ανάκαμψης.
- 77 Η ΕΚΤ έχει συγκροτήσει Τμήμα Διαχείρισης Κρίσεων, το οποίο είναι επιφορτισμένο να παρέχει στήριξη στις ΜΕΟ σε περιόδους κρίσης. Το Τμήμα Διαχείρισης Κρίσεων της ΕΚΤ είναι επίσης αρμόδιο για την εξέταση των σχεδίων ανάκαμψης των σημαντικών εποπτευόμενων πιστωτικών ιδρυμάτων και προβαίνει επίσης σε περαιτέρω αναλύσεις, οι οποίες δημιουργούν δυνατότητες συγκριτικής αξιολόγησης, ελέγχου ποιότητας, ελέγχων συνέπειας και υποστήριξης εμπειρογνομόνων προς τις ΜΕΟ. Όσον αφορά τον προγραμματισμό εξυγίανσης, ο ΕΕΜ μπορεί να διαδραματίζει συμβουλευτικό ρόλο δυνάμει της οδηγίας για την ανάκαμψη και την εξυγίανση των τραπεζών και του κανονισμού ΕΕΜ. Το Τμήμα Διαχείρισης Κρίσεων αποτελεί

βασικό παράγοντα αυτής της διαδικασίας διαβούλευσης. Επιπλέον, το Τμήμα Διαχείρισης Κρίσεων της ΕΚΤ και οι ΜΕΟ συμμετέχουν στις ομάδες διαχείρισης κρίσεων που συγκροτούνται για συγκεκριμένες τράπεζες (βλ. Πλαίσιο 6).

Πλαίσιο 6 Ομάδες διαχείρισης Κρίσεων και ομάδες διασυννοριακής σταθερότητας

Κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών έχουν συγκροτηθεί διάφορες ομάδες και έχουν συναφθεί διάφορες συμφωνίες με σκοπό την ενίσχυση της συνεργασίας και του συντονισμού μεταξύ διαφορετικών μερών (όπως ΕΑΑ, εθνικές κεντρικές τράπεζες, αρχές εξυγίανσης). Ο υποκείμενος στόχος της προσπάθειας αυτής ήταν να ενισχυθεί η ετοιμότητα όλων των εμπλεκόμενων μερών σε ομαλές περιόδους, καθώς και η ικανότητά τους να αντιδρούν εγκαίρως και αποτελεσματικά σε καταστάσεις κρίσης. Στο πλαίσιο του ΕΕΜ, εκπρόσωποι του Τμήματος Διαχείρισης Κρίσεων της ΕΚΤ και των ΜΕΟ θα συμμετέχουν σε ομάδες διαχείρισης κρίσεων και σε ομάδες διασυννοριακής σταθερότητας. Σε περιπτώσεις όπου ο ΕΕΜ λειτουργεί ως εποπτική αρχή της χώρας καταγωγής, το Τμήμα Διαχείρισης Κρίσεων και οι ΜΕΟ φέρουν από κοινού την ευθύνη για τις εν λόγω ομάδες.

1. Ομάδες διαχείρισης κρίσεων

Σύμφωνα με τα βασικά χαρακτηριστικά των προγραμμάτων αποτελεσματικής εξυγίανσης για χρηματοπιστωτικά ιδρύματα¹⁷, τα οποία δημοσιεύτηκαν από το Συμβούλιο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΣΧΣ) τον Οκτώβριο του 2011, οι αρχές της χώρας καταγωγής και οι βασικές αρχές της χώρας υποδοχής όλων των παγκόσμιων συστημικώς σημαντικών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων (Global Systemically Important Financial Institutions - G-SIFI) πρέπει να διατηρούν ομάδες διαχείρισης κρίσεων. Στόχος αυτών των ομάδων είναι η ενίσχυση του συντονισμού και της συνεργασίας μεταξύ των αρχών της χώρας καταγωγής και της χώρας υποδοχής ενός τέτοιου ιδρύματος όσον αφορά την προετοιμασία και τη διευκόλυνση της αποτελεσματικής διαχείρισης ή/και εξυγίανσης ενός πιστωτικού ιδρύματος σε περίπτωση διασυννοριακής χρηματοπιστωτικής κρίσης με αντίκτυπο στην επιχείρηση. Εποπτικές αρχές, κεντρικές τράπεζες, αρχές εξυγίανσης, υπουργεία οικονομικών και δημόσιες αρχές που είναι υπεύθυνες για προγράμματα εγγυήσεων σε χώρες καταγωγής ή υποδοχής οντοτήτων του ομίλου με ουσιαστική σημασία για την εξυγίανσή του πρέπει να συμμετέχουν στις ομάδες διαχείρισης κρίσεων και να συνεργάζονται στενά με τις αρχές άλλων χωρών όπου οι επιχειρήσεις διατηρούν

¹⁷ http://www.financialstabilityboard.org/publications/r_111104cc.pdf

συστημική παρουσία. Καθώς οι ομάδες διαχείρισης κρίσεων είναι επιφορτισμένες με καθήκοντα ανάκαμψης και εξυγίανσης, π.χ. είναι υπεύθυνες για τα σχέδια ανάκαμψης και εξυγίανσης, η προεδρία τους πρέπει να ασκείται από κοινού από έναν εκπρόσωπο της εποπτικής αρχής και έναν της αρχής εξυγίανσης.

2. Διασυννοριακές Ομάδες για τη σταθερότητα

Ήδη από το 2008 υπεγράφη σε επίπεδο ΕΕ μνημόνιο συνεννόησης, το οποίο θέσπιζε τις οικειοθελείς συμφωνίες ειδικής συνεργασίας (Voluntary Specific Cooperation Agreements - VSCA) μεταξύ των μερών με κοινές ανησυχίες περί χρηματοπιστωτικής σταθερότητας, οι οποίες απορρέουν από την παρουσία ενός ή περισσότερων χρηματοπιστωτικών ομίλων. Σύμφωνα με το μνημόνιο συνεννόησης, οι συμβαλλόμενοι σε μια τέτοια συμφωνία μπορούν να συμφωνούν, μεταξύ άλλων, τη συγκρότηση και χρησιμοποίηση μιας διασυννοριακής ομάδας για τη σταθερότητα ως φόρουμ συνεργασίας με σκοπό την ενίσχυση της ετοιμότητάς τους έναντι μιας κρίσης και τη διευκόλυνση της διαχείρισης ή/και επίλυσης μιας διασυννοριακής χρηματοπιστωτικής κρίσης.

4.2.8 ΧΡΗΣΗ ΕΠΟΠΤΙΚΩΝ ΜΕΤΡΩΝ ΚΑΙ ΕΞΟΥΣΙΩΝ

- 78 Η ΕΚΤ έχει την αρμοδιότητα να ζητά από τα σημαντικά πιστωτικά ιδρύματα στα συμμετέχοντα κράτη μέλη να λαμβάνουν εγκαίρως μέτρα για την αντιμετώπιση προβλημάτων σχετικά με τη συμμόρφωση προς τις προληπτικές απαιτήσεις, την αρτιότητα της διαχείρισής τους και την επαρκή κάλυψη των κινδύνων ώστε να διασφαλίζεται η βιωσιμότητα του πιστωτικού ιδρύματος. Προτού να ασκήσει τις εποπτικές εξουσίες της όσον αφορά τα σημαντικά πιστωτικά ιδρύματα, η ΕΚΤ μπορεί ενδεχομένως να προσπαθήσει να αντιμετωπίσει τα προβλήματα άμεσα, π.χ. συγκαλώντας σύσκεψη με τη διοίκηση του πιστωτικού ιδρύματος ή αποστέλλοντας επιστολή παρέμβασης.
- 79 Το είδος των μέτρων που λαμβάνονται εξαρτάται από τη σοβαρότητα των αδυναμιών, το απαιτούμενο χρονοδιάγραμμα, τον βαθμό αντίληψης του πιστωτικού ιδρύματος, την ικανότητα και την αξιοπιστία των εταιρικών δομών και τη διαθεσιμότητα ανθρωπίνων, τεχνικών και κεφαλαιακών πόρων στο πιστωτικό ίδρυμα. Εάν τα μέτρα βασίζονται στο εθνικό δίκαιο συμμετέχοντος κράτους μέλους, ενδέχεται να ζητείται υποστήριξη από την αντίστοιχη ΕΑΑ ώστε να διασφαλίζεται ότι καλύπτονται όλα τα νομικά προαπαιτούμενα.
- 80 Οι εποπτικές εξουσίες συνίστανται σε μέτρα που χαρακτηρίζονται από αυξανόμενο βαθμό έντασης, από πλευράς περιεχομένου και μορφής, και μπορούν να συνεπάγονται:

- την ακριβή απαρίθμηση των στόχων που πρέπει να επιτευχθούν και του χρονοδιαγράμματος επίτευξής τους με ταυτόχρονη ανάθεση στο πιστωτικό ίδρυμα, με δική του ευθύνη, του καθήκοντος εντοπισμού των πλέον αποτελεσματικών μέτρων χωρίς επιβολή περιορισμών ή κανόνων διαφορετικών από εκείνους που προβλέπονται από το νομικό πλαίσιο·
- την υιοθέτηση ειδικών μέτρων για προληπτικούς σκοπούς, όπως η επιβολή στο πιστωτικό ίδρυμα ειδικών μέτρων σχετικά με ρυθμιζόμενα ζητήματα (οργάνωση της διαχείρισης κινδύνων και των εσωτερικών ελέγχων, κεφαλαιακή επάρκεια, επιτρεπόμενες συμμετοχές, περιορισμός κινδύνου, γνωστοποίηση πληροφοριών) ή επιχειρησιακών ορίων ή απαγορεύσεων·
- τη χρήση άλλων νομικών εξουσιών παρέμβασης που αποσκοπούν στη διόρθωση ή αντιμετώπιση παρατυπιών, απραξίας ή συγκεκριμένης αμέλειας·
- την υποχρέωση ενός πιστωτικού ιδρύματος να υποβάλει σχέδιο για την αποκατάσταση της συμμόρφωσης προς τις εποπτικές απαιτήσεις.

81 Η χρήση των εποπτικών εξουσιών παρακολουθείται από την ΕΚΤ μέσω της έγκαιρης αξιολόγησης της συμμόρφωσης του πιστωτικού ιδρύματος προς τις συστάσεις, τα εποπτικά μέτρα ή άλλες εποπτικές αποφάσεις που του επιβάλλονται. Η παρακολούθηση αυτή βασίζεται σε διαρκείς εποπτικές δραστηριότητες και επιτόπιες επιθεωρήσεις· Η ΕΚΤ αντιδρά εφόσον διαπιστώνεται μη συμμόρφωση. Οι διαδικασίες παρακολούθησης διασφαλίζουν ότι η ΕΚΤ αντιμετωπίζει επαρκώς τυχόν παρατυπίες ή ανεπάρκειες που εντοπίζονται σε ένα πιστωτικό ίδρυμα κατά την εφαρμογή των εποπτικών μέτρων, μετριάζοντας με τον τρόπο αυτό τον κίνδυνο χρεωκοπίας του πιστωτικού ιδρύματος.

4.2.9 ΕΠΙΒΟΛΗ ΚΑΙ ΚΥΡΩΣΕΙΣ

82 Εφόσον έχει διαπιστωθεί παράβαση των κανονιστικών απαιτήσεων και πρέπει να επιβληθούν κυρώσεις σε πιστωτικά ιδρύματα ή/και στη διοίκησή τους, η εποπτική αρχή δύναται να τις επιβάλει. Η ΕΚΤ μπορεί να επιβάλει σε πιστωτικά ιδρύματα διοικητικές χρηματικές ποινές που φτάνουν έως το διπλάσιο του ποσού των κερδών που αποκτήθηκαν ή των ζημιών που αποφεύχθηκαν λόγω της παράβασης, εφόσον αυτά μπορούν να προσδιοριστούν, ή έως το 10% του συνολικού ετήσιου κύκλου εργασιών κατά την προηγούμενη χρήση. Επιπλέον, η ΕΚΤ δύναται να επιβάλει περιοδική χρηματική ποινή σε περίπτωση παράβασης εποπτικής απόφασης ή κανονισμού της ΕΚΤ προκειμένου να υποχρεώσει τα εμπλεκόμενα πρόσωπα να συμμορφωθούν προς την προηγούμενη εποπτική απόφαση ή κανονισμό της ΕΚΤ. Η περιοδική

χρηματική ποινή υπολογίζεται σε ημερήσια βάση έως ότου τα εμπλεκόμενα πρόσωπα να συμμορφωθούν προς την εποπτική απόφαση ή κανονισμό της ΕΚΤ, υπό την προϋπόθεση ότι η περιοδική ποινή επιβάλλεται για περίοδο που δεν υπερβαίνει τους έξι μήνες.

- 83 Το Τμήμα Επιβολής Κυρώσεων της ΕΚΤ διερευνά –με διαφάνεια ως προς την έρευνα και τη λήψη αποφάσεων– πιθανολογούμενες παραβάσεις, εκ μέρους των πιστωτικών ιδρυμάτων, της άμεσα ισχύουσας ενωσιακής νομοθεσίας, εθνικής νομοθεσίας για τη μεταφορά οδηγιών της ΕΕ ή κανονισμών και αποφάσεων της ΕΚΤ, που διαπιστώνονται από κάποια ΜΕΟ στο πλαίσιο της καθημερινής εποπτείας. Σε τέτοια περίπτωση, η ΜΕΟ διαπιστώνει τα πραγματικά περιστατικά και παραπέμπει την υπόθεση στο Τμήμα Επιβολής Κυρώσεων για την προβλεπόμενη συνέχεια. Το Τμήμα Επιβολής Κυρώσεων ενεργεί ανεξάρτητα από το Εποπτικό Συμβούλιο ώστε να διασφαλίζεται η αμεροληψία των μελών του Εποπτικού Συμβουλίου κατά την έκδοση απόφασης για επιβολή κυρώσεων.
- 84 Το Τμήμα Επιβολής Κυρώσεων είναι επίσης υπεύθυνο να διαχειρίζεται τις αναφορές παραβάσεων της σχετικής ενωσιακής νομοθεσίας εκ μέρους πιστωτικών ιδρυμάτων ή αρμόδιων αρχών (συμπεριλαμβανομένης της ΕΚΤ) στα συμμετέχοντα κράτη μέλη. Η ΕΚΤ θα θεσπίσει έναν μηχανισμό υποβολής αναφορών προκειμένου να παροτρύνει όσους λαμβάνουν γνώση πιθανών παραβάσεων της σχετικής ενωσιακής νομοθεσίας -εκ μέρους των εποπτευόμενων οντοτήτων και των αρμόδιων αρχών- να αναφέρουν τις παραβάσεις αυτές στην ΕΚΤ, παρέχοντάς τους και στην πράξη τη δυνατότητα αυτή. Οι εν λόγω αναφορές είναι ένα αποτελεσματικό μέσο για την αποκάλυψη παραβάσεων που συνδέονται με την άσκηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας.

4.3 ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΤΩΝ ΛΙΓΟΤΕΡΟ ΣΗΜΑΝΤΙΚΩΝ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

- 85 Στόχος του ΕΕΜ είναι να διασφαλίζει ότι η πολιτική της Ένωσης σχετικά με την προληπτική εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων εφαρμόζεται με συνοχή και αποτελεσματικότητα, ότι το ενιαίο εγχειρίδιο κανόνων για τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες εφαρμόζεται κατά τον ίδιο τρόπο στα πιστωτικά ιδρύματα σε όλα τα οικεία κράτη μέλη και ότι αυτά τα πιστωτικά ιδρύματα υπόκεινται σε εποπτεία ύψιστης ποιότητας, ελεύθερη από άλλες εκτιμήσεις άσχετες προς την προληπτική εποπτεία. Επιπλέον, η εμπειρία της χρηματοπιστωτικής κρίσης έδειξε ότι και από τα μικρότερα πιστωτικά ιδρύματα μπορούν να προέλθουν απειλές για τη χρηματοοικονομική σταθερότητα, γεγονός που σημαίνει ότι η ΕΚΤ θα πρέπει να είναι σε θέση να ασκεί εποπτεία επί όλων των πιστωτικών ιδρυμάτων και υποκαταστημάτων, τα οποία είναι εγκατεστημένα σε συμμετέχοντα κράτη μέλη πιστωτικών ιδρυμάτων εγκατεστημένων σε μη συμμετέχοντα κράτη μέλη. Οι στόχοι αυτοί μπορούν να επιτευχθούν μόνο μέσω:

- καλόπιστης συνεργασίας μεταξύ των ΕΑΑ και της ΕΚΤ·
- αποτελεσματικής ανταλλαγής πληροφοριών στο πλαίσιο του ΕΕΜ·
- εναρμόνισης των διαδικασιών και της συνοχής των εποπτικών αποτελεσμάτων.

- 86 Οι ΕΑΑ είναι υπεύθυνες για την άμεση εποπτεία των λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων, με εξαίρεση τις κοινές διαδικασίες, οι οποίες αποτελούν από κοινού ευθύνη της ΕΚΤ και των ΕΑΑ¹⁸. Σχεδιάζουν και εκτελούν τις εποπτικές δραστηριότητές τους σε συνεχή βάση σύμφωνα με το κοινό πλαίσιο και μεθοδολογίες που έχουν αναπτυχθεί για τον ΕΕΜ. Στο πλαίσιο αυτής της διαδικασίας, οι ΕΑΑ ενεργούν σύμφωνα με τη συνολική εποπτική στρατηγική του ΕΕΜ, χρησιμοποιώντας τους δικούς τους πόρους και διαδικασίες λήψης αποφάσεων¹⁹. Οι δραστηριότητες σε συνεχή βάση περιλαμβάνουν τη διοργάνωση συσκέψεων με τα υψηλόβαθμα διοικητικά στελέχη των λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων, τη διενέργεια τακτικών αναλύσεων κινδύνου στην εμπλεκόμενη χώρα και τον προγραμματισμό και τη διενέργεια επιτόπιων επιθεωρήσεων. Οι ΕΑΑ θα συνεχίσουν επίσης να εκτελούν εποπτικές δραστηριότητες σε τομείς που δεν καλύπτονται από τον Κανονισμό ΕΕΜ.
- 87 Παρότι οι ΕΑΑ έχουν την κύρια ευθύνη της οργάνωσης και διενέργειας της εποπτείας των λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων, το προσωπικό της ΕΚΤ μπορεί επίσης να συμμετέχει σε ορισμένες δραστηριότητες, όπως οι επιτόπιες επιθεωρήσεις. Πέραν της παροχής εμπειρογνομosύνης και της στήριξης προς τις ΕΑΑ, αυτό προωθεί και διευκολύνει την ανταλλαγή προσωπικού μεταξύ των ΕΑΑ (όπως και μεταξύ των ΕΑΑ και της ΕΚΤ) και συμβάλει στην καλλιέργεια μιας κοινής εποπτικής αντίληψης στο εσωτερικό του ΕΕΜ.
- 88 Παράλληλα, η ΕΚΤ είναι υπεύθυνη για την αποτελεσματική και συνεπή λειτουργία του ΕΕΜ και επιφορτισμένη με ένα καθήκον επίβλεψης ώστε να διασφαλίζεται ότι οι εποπτικές δραστηριότητες που εκτελούνται από τις ΕΑΑ είναι ύψιστης ποιότητας και ότι οι εποπτικές απαιτήσεις έναντι όλων των πιστωτικών ιδρυμάτων που καλύπτονται από τον ΕΕΜ χαρακτηρίζονται από συνέπεια. Αυτό είναι ευθύνη της ΓΔ Μικροπροληπτικής Εποπτείας III.
- 89 Η ΓΔ Μικροπροληπτικής Εποπτείας III της ΕΚΤ επιτυγχάνει τους προαναφερθέντες στόχους εφαρμόζοντας κατ' αναλογία τις εποπτικές προσεγγίσεις που έχουν αναπτυχθεί από τη ΓΔ Μικροπροληπτικής Εποπτείας IV για τα σημαντικά πιστωτικά ιδρύματα. Η ΓΔ Μικροπροληπτικής Εποπτείας III περιλαμβάνει τρία τμήματα:

¹⁸ Βλ. σχήμα 7 και άρθρα 14 και 15 του κανονισμού ΕΕΜ σχετικά με τις άδειες λειτουργίας, τις αποκτήσεις ειδικών συμμετοχών και τις ανακλήσεις αδειών λειτουργίας.

¹⁹ Ο κανονισμός για το πλαίσιο του ΕΕΜ προβλέπει τις περιπτώσεις κατά τις οποίες τα σχέδια εποπτικών αποφάσεων πρέπει να αποστέλλονται στην ΕΚΤ προτού απευθυνθούν στα λιγότερο σημαντικά πιστωτικά ιδρύματα.

- Το Τμήμα Εποπτικής Επίβλεψης και σχέσεων με τις ΕΑΑ, το οποίο είναι υπεύθυνο για τη συνεργασία με τις ΕΑΑ και επιβλέπει τις εποπτικές προσεγγίσεις έναντι των λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων ώστε να διασφαλίζεται η τήρηση υψηλών προδιαγραφών εποπτείας και να υποστηρίζεται η συνεπής εφαρμογή εποπτικών διεργασιών και διαδικασιών από τις ΕΑΑ, λειτουργώντας κατά συνέπεια ως το βασικό σημείο επαφής για τις ΕΑΑ όσον αφορά το εποπτικό έργο της ΕΚΤ. Το εν λόγω τμήμα είναι επίσης υπεύθυνο για τη διασφάλιση ποιότητας όσον αφορά τις εποπτικές διαδικασίες στις ΕΑΑ σε συνεργασία με τη ΓΔ Μικροπροληπτικής Εποπτείας IV (οριζόντια και εξειδικευμένα τμήματα).
- Το Τμήμα Θεσμικής και Τομεακής Επίβλεψης –σε συνεργασία με τη ΓΔ Μικροπροληπτικής Εποπτείας IV– παρακολουθεί συγκεκριμένους επιμέρους τομείς της τραπεζικής (π.χ. ταμιευτήρια και συνεταιριστικές τράπεζες) και συγκεκριμένα ιδρύματα μεταξύ των λιγότερο σημαντικών, αναλόγως της προτεραιότητάς τους (δηλαδή βάσει της εκτίμησης κινδύνων και επιπτώσεων), και οργανώνει θεματικές εξετάσεις. Αξιολογεί επίσης το εάν η ΕΚΤ πρέπει να αναλάβει την άμεση εποπτεία συγκεκριμένου ιδρύματος και συμμετέχει –σε συνεργασία με τη ΓΔ Μικροπροληπτικής Εποπτείας IV– σε επιτόπιες επιθεωρήσεις λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων. Το τμήμα είναι επίσης υπεύθυνο για δραστηριότητες διαχείρισης κρίσεων που αφορούν λιγότερο σημαντικά ιδρύματα.
- Το Τμήμα Ανάλυσης και Μεθοδολογικής Υποστήριξης αναπτύσσει και διατηρεί τη μεθοδολογία –βάσει της εποπτικής προσέγγισης που αναπτύσσεται από τη ΓΔ Μικροπροληπτικής Εποπτείας IV– που αφορά την ταξινόμηση των λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων και την εφαρμογή σε αυτά των διαδικασιών του συστήματος αξιολόγησης κινδύνων και εποπτικού ελέγχου και αξιολόγησης. Είναι επίσης υπεύθυνο για την υποβολή τακτικών εποπτικών εκθέσεων σχετικά με τα λιγότερο σημαντικά ιδρύματα και για την επίβλεψη των κινδύνων και των αδυναμιών των επιμέρους τομέων της τραπεζικής.

90 Οι ακόλουθες ενότητες συνιστούν μια επισκόπηση των διεργασιών και διαδικασιών που εκτελούνται από την ΕΚΤ σε σχέση με την εποπτεία των λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων.

4.3.1 ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

91 Τα πιστωτικά ιδρύματα στην Ευρώπη είναι αλληλοσυνδεδεμένα μέσω του αμοιβαίου βραχυπρόθεσμου και μακροπρόθεσμου δανεισμού και των δραστηριοτήτων συναλλαγών τους. Είναι επομένως σημαντικό να διενεργούνται ευρύτερες τομεακές αναλύσεις, π.χ. για τον εντοπισμό των πιθανών συνεπειών από τη μετάδοση μιας κρίσης και για τον προσδιορισμό του

είδους των εποπτικών μέτρων πολιτικής που πρέπει να λαμβάνονται από την ΕΚΤ και τις ΕΑΑ έναντι των λιγότερο σημαντικών πιστωτικών ιδρυμάτων.

- 92 Για να μπορεί να ασκεί τα καθήκοντά της ως προς την επίβλεψη και να διασφαλίζει τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα στη ζώνη του ευρώ, η ΕΚΤ λαμβάνει τακτικές πληροφορίες όσον αφορά τα ποσοτικά και ποιοτικά χαρακτηριστικά των λιγότερο σημαντικών πιστωτικών ιδρυμάτων. Οι πληροφορίες αυτές παρέχονται μέσω καθορισμένων διαδικασιών υποβολής μεταξύ της ΕΚΤ και των ΕΑΑ. Χάρη στις πληροφορίες που λαμβάνει, η ΕΚΤ μπορεί να εντοπίζει συγκεκριμένους κινδύνους σε επιμέρους ιδρύματα και να διενεργεί αναλύσεις σε τομεακή κλίμακα, γεγονός το οποίο υποστηρίζει με τη σειρά του την επίτευξη των συνολικών εποπτικών στόχων της ΕΚΤ. Βάσει αυτών των αναλύσεων, η ΕΚΤ μπορεί επίσης να εντοπίζει τομείς στους οποίους απαιτούνται π.χ. κανονισμοί, κατευθυντήριες γραμμές ή γενικές οδηγίες εκ μέρους της ΕΚΤ ώστε να διασφαλίζεται η συνέπεια της εποπτείας και η τήρηση υψηλών εποπτικών προδιαγραφών.
- 93 Πέραν της τακτικής πληροφόρησης που λαμβάνει από τις ΕΑΑ (περιλαμβανομένων των εποπτικών εκθέσεων προς τις αρμόδιες αρχές) και λαμβάνοντας υπόψη την αρχή της αναλογικότητας, η ΕΚΤ δύναται επίσης να ζητά συμπληρωματικές πληροφορίες για τα λιγότερο σημαντικά ιδρύματα, κατά κανόνα από τις ΕΑΑ, οι οποίες είναι απαραίτητες για την άσκηση των καθηκόντων της ως προς την επίβλεψη.

4.3.2 ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΠΙΒΛΕΨΗΣ

- 94 Η ΕΚΤ είναι υπεύθυνη για τη γενική επίβλεψη των εποπτικών δραστηριοτήτων των ΕΑΑ ώστε να διασφαλίζεται η κατάλληλη και εναρμονισμένη εφαρμογή τους επί των λιγότερο σημαντικών πιστωτικών ιδρυμάτων. Οι δραστηριότητες επίβλεψης μπορούν να εκτελούνται π.χ. μέσω της επανεξέτασης συγκεκριμένων θεμάτων (όπως περιοχών κινδύνου) στο σύνολο ή σε ένα δείγμα ΕΑΑ. Οι εν λόγω δραστηριότητες παρέχουν μια εικόνα της εποπτείας των ΕΑΑ σε επίπεδο συγκεκριμένων ιδρυμάτων ή κλάσεων ομοειδών ιδρυμάτων.
- 95 Επιπλέον, οι ΕΑΑ παρέχουν ουσιαστικά σχέδια εποπτικών αποφάσεων και διαδικασιών στην ΕΚΤ. Το πεδίο εφαρμογής αυτών των αποφάσεων και διαδικασιών ορίζεται από τον κανονισμό για το πλαίσιο του ΕΕΜ. Σε αυτές περιλαμβάνονται ειδικότερα όσες έχουν σημαντικό αντίκτυπο στα λιγότερο σημαντικά πιστωτικά ιδρύματα και όσες αφορούν την απομάκρυνση μελών των διοικητικών οργάνων των λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων και τον διορισμό ειδικών διαχειριστών. Επιδιώκεται ένας είδος ισορροπίας μεταξύ της παροχής πληροφοριών στην ΕΚΤ σχετικά με τις δραστηριότητες των ΕΑΑ, οι οποίες είναι καθοριστικής σημασίας για την αρτιότητα του ΕΕΜ, και της ανάγκης να αποφεύγεται τυχόν υπερβολική ροή κοινοποιήσεων προς την ΕΚΤ. Οι ΕΑΑ πρέπει επίσης να ενημερώνουν την ΕΚΤ σε περίπτωση που η

οικονομική κατάσταση ενός λιγότερου σημαντικού πιστωτικού ιδρύματος επιδεινώνεται σημαντικά και με ταχύ ρυθμό.

- 96 Οι ΕΑΑ ενημερώνουν τακτικά την ΕΚΤ σχετικά με τα λιγότερο σημαντικά ιδρύματα μέσω τύπου που ορίζεται από την ΕΚΤ. Έχουν επίσης θεσπιστεί ορισμένες διαδικασίες για την εκ των υστέρων υποβολή εκθέσεων σύμφωνα με τις οποίες οι ΕΑΑ υποβάλλουν τακτικές εκθέσεις σχετικά με τα μέτρα που έχουν λάβει και την εκτέλεση των καθηκόντων τους σε ό,τι αφορά τα λιγότερο σημαντικά πιστωτικά ιδρύματα.
- 97 Η ΕΚΤ επανεξετάζει επίσης τον τρόπο με τον οποίο οι ΕΑΑ εφαρμόζουν τα εποπτικά πρότυπα, διεργασίες και διαδικασίες του ΕΕΜ όπως η διαδικασία εποπτικού ελέγχου και αξιολόγησης, σε ό,τι αφορά τα λιγότερο σημαντικά πιστωτικά ιδρύματα. Η επίβλεψη των διαδικασιών περιλαμβάνει την αξιολόγηση του εάν τα πρότυπα εφαρμόζονται με εναρμονισμένο τρόπο και τον έλεγχο του εάν παρόμοιες καταστάσεις οδηγούν σε παρόμοια αποτελέσματα στο σύνολο του ΕΕΜ. Η ΕΚΤ δύναται επίσης να συστήνει αλλαγές σε τομείς όπου απαιτείται περαιτέρω εναρμόνιση και, ενδεχομένως, να αναπτύσσει επίσης πρότυπα όσον αφορά τις εποπτικές στρατηγικές. Οι δραστηριότητες επίβλεψης της ΕΚΤ αποτελούν ένα είδος συνεργατικής αξιολόγησης του εάν και με ποιον τρόπο τα πρότυπα και οι διαδικασίες του ΕΕΜ μπορούν να βελτιώνονται προκειμένου να επιτευχθεί ο κοινός στόχος της εναρμονισμένης και αποτελεσματικής εποπτείας σε ολόκληρο τον ΕΕΜ.

4.3.3 ΕΞΟΥΣΙΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΤΗΣ ΕΚΤ

- 98 Η ΕΚΤ σε συνεργασία με τις ΕΑΑ ορίζει τακτικά το εάν ένα πιστωτικό ίδρυμα μπορεί να αλλάξει καθεστώς από «λιγότερο σημαντικό» σε «σημαντικό», εφόσον πληροί οποιοδήποτε από τα κριτήρια που προβλέπονται από τον κανονισμό ΕΕΜ (βλ. Πλαίσιο 1) ή αντίστροφα και αποφασίζει να αναλάβει εποπτικές αρμοδιότητες για συγκεκριμένα λιγότερο σημαντικά ιδρύματα, οι οποίες ασκούνται κανονικά από μία ή περισσότερες ΕΑΑ, ή να τερματίσει την άμεση εποπτεία τους.
- 99 Η ΕΚΤ δύναται επίσης ανά πάσα στιγμή και με δική της πρωτοβουλία, αφότου έχει διαβουλευτεί με τις ΕΑΑ, να αναλάβει την άμεση εποπτεία λιγότερο σημαντικών πιστωτικών ιδρυμάτων όταν αυτό κρίνεται απαραίτητο για τη διασφάλιση της συνοχής στην εφαρμογή υψηλών εποπτικών προδιαγραφών, π.χ. εάν οι οδηγίες της ΕΚΤ δεν έχουν τηρηθεί από την ΕΑΑ και διακυβεύεται επομένως η συνοχή της εφαρμογής υψηλών εποπτικών προδιαγραφών. Επισημαίνεται ότι η επιδείνωση της οικονομικής κατάστασης ενός λιγότερο σημαντικού πιστωτικού ιδρύματος ή η έναρξη διαδικασιών διαχείρισης κρίσης δεν αποτελούν κατ' ανάγκη λόγους προκειμένου να αναλάβει η ΕΚΤ την εποπτεία που ασκείται κανονικά από την αντίστοιχη ΕΑΑ.

4.4 ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ

- 100 Η εποπτεία των σημαντικών και των λιγότερο σημαντικών πιστωτικών ιδρυμάτων προϋποθέτει συνολικούς μηχανισμούς μέσω των οποίων διασφαλίζεται ότι η προσέγγιση του ΕΕΜ ως προς την εποπτεία παραμένει συνεκτική και ύψιστης ποιότητας για το σύνολο των εποπτευόμενων οντοτήτων. Αυτό συνεπάγεται την αποφυγή στρεβλώσεων μεταξύ των δύο κατηγοριών πιστωτικών ιδρυμάτων και εφαρμογή των εποπτικών προσεγγίσεων και της αρχής της αναλογικότητας με συντεταγμένο τρόπο.

4.4.1 ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ

- 101 Ο στόχος της διασφάλισης ποιότητας είναι να αξιολογείται η συνοχή της εφαρμογής του κοινού μεθοδολογικού πλαισίου και να διασφαλίζεται η συμμόρφωση προς αυτό. Η διασφάλιση ποιότητας παρακολουθεί επίσης την ποιότητα των εποπτικών πρακτικών. Ο οριζόντιος έλεγχος ποιότητας των ΜΕΟ εκτελείται από ειδικό τμήμα της ΓΔ Μικροπροληπτικής Εποπτείας IV, ενώ η διασφάλιση ποιότητας της εποπτείας των λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων εκ μέρους των ΕΑΑ γίνεται από το Τμήμα Εποπτικής Επίβλεψης και Σχέσεων με τις ΕΑΑ της ΓΔ Μικροπροληπτικής Εποπτείας III.
- 102 Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό καθώς ο ΕΕΜ δραστηριοποιείται στο σύνολο των συμμετεχόντων κρατών μελών και απαρτίζεται τόσο από τις εθνικές εποπτικές αρχές όσο και από την ΕΚΤ. Ο κύριος στόχος της διασφάλισης ποιότητας είναι να εντοπίζει δυνατότητες βελτίωσης των μεθοδολογιών, των προτύπων και των εποπτικών πολιτικών.

4.4.2 ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ

- 103 Σε ό,τι αφορά τα σημαντικά πιστωτικά ιδρύματα, το Τμήμα Σχεδιασμού και Συντονισμού Προγραμμάτων Εποπτικής Εξέτασης της ΕΚΤ διενεργεί τακτικούς ελέγχους προκειμένου να διαπιστώνει εάν τα καθήκοντα που προβλέπονται από τα αντίστοιχα προγράμματα εποπτικής εξέτασης έχουν εκπληρωθεί από τις ΜΕΟ και αιτείται διορθωτικές ενέργειες, εάν κρίνεται απαραίτητο. Για τα λιγότερο σημαντικά ιδρύματα, ο εποπτικός προγραμματισμός γίνεται από τις ΕΑΑ και, όταν κρίνεται αναγκαίο, επιβλέπεται από τη ΓΔ Μικροπροληπτικής Εποπτείας III. Επιπλέον, τα προγράμματα εποπτικής εξέτασης σχεδιάζονται και επικαιροποιούνται βάσει των πορισμάτων από προηγούμενες περιόδους. Τα πορίσματα συζητούνται με τα εμπλεκόμενα μέρη με σκοπό την βελτίωση και την περαιτέρω εναρμόνιση των μελλοντικών δραστηριοτήτων.

5 ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

ΕΑΑ	Εθνική αρμόδια αρχή
ΕΑΤ	Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΕΜ	Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός
ΕΚΤ	Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα
ΕΜΣ	Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Σταθερότητας
ΕΣΣΚ	Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Συστημικού Κινδύνου
ΜΕΟ	Μεικτή Εποπτική Ομάδα
ΣΑΚ	Σύστημα αξιολόγησης κινδύνων
ΣΧΣ	Συμβούλιο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας